

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 2000 korona
Előfizetési ár egy hóra 35.000 K

István király!

Reád emlékezünk most, mi busz fiai az elárvult magyar földnek!
Vajk voltál fia Gheizának, aki utóda volt ama hét vezéreknek, kik vértükkel pecsételték meg Pusztaszernél, hogy együvé fognak tartozni, egy test egy lélek lesznek jobban, bajban, rosszban, vérben.

Az ő nyomdokaikon haladtál, mikor hatalmas öklödbe ragadtad az ország gyepöljét és szived, meg eszed szerint egybekovácsoltad, tökéletessé tetted azt, amit az ősök is megfogadtak Pusztaszernél.

Nagy voltál, szent voltál, böles voltál, büszke tekintetű és bátor, mint a sivatag oroszánjai, merészröptű, mint a hagyományokból ránkmaradt turulmadár, jaj volt azoknak, kik kardot mertek emelni a magas tos magyar egység ellen és jaj volt a pártütőknek, kik széthuzást próbáltak szítani az Árpádszerezte határokon belül.

Jóságos voltál, pártfogója a tudományoknak, istápolója a szevényeknek s uttörője mindama fenkölt eszméknek, mik akkor viharzottak végig a pelyhedző Európa földjén.

Megbocsátó voltál: szélnek eresztetted azt az elvetemültet, ki gyilkot emelt fennkölt királyi személyre.

Es meghaltál — azóta zúgnak fáj dalmasan a harangok Magyarországon — de csak a tested halt meg, a szellemed itt kísért, bátorít, biztat, serkent, ösztönöz közöttünk egy ezredév eltelte után is.

Erezzük, hogy látsz bennünket az égi magasságból, bizton tudjuk, — hogy szószólónk vagy az Ur magas színe előtt, — bizunk Benned István király, hogy nem hagyod el országodat, mit a Te államalkotó bölcses eszed emelt a vezető nemzetek sorába.

Azóta tatár dúlt a Duna—Tisza közén, török lófarkas lohogó lenggeti másfélszáz esztendeig Budavár ormán és pipogya királyok ültek magyar trónon, de mindég gyözelmesen kerültünk ki, vérből, könnyből és bajból. A magyar szent-korona — a Te szerzeményed — ha kőárnyak vonták is be néha, végeredményében fennen ragyogott s fennen fog ragyogni.

Most durva hordák ismét feldulják az országot, bitang kézen szomorkodik, senyved Erdély, Bánság, a felvidék és Nyugat. Magyar népek, özvegyek jajját, árvák sirámát hörtönök lakóinak kiáltását hozza Észak, Kelet, Dél felől a szél, román esendősúrnyok, korbácsok villognak és suhognak Gyula vezér földjén, cseh foglárók kulcsa zörren Kassa és falai között, szétesett az ország, elárvult a nép, a Te hűség magyar néped, lett Európa ki ebrudaltja.

A gallok, a lafinok, olaszok mondott koresivadéka, Albion kódlovagjai mondtak felette igazságtal-

an ítéletet egy Trianon nevű kéj-lakban az Ur 1920 esztendejében, ők szabadították ránk Európa szemétdombjának, a Balkánnak gyülelész nációit, kik ott uralkodnak, rabolnak, szipolyoznak, erőszakoskodnak már öt esztendeje a hét vezérek egy kori vérrrel egybekovácsolt földjén.

„Jövel István királ...” szállj le a magasságos Égből, jöjj elárvult, szétfürészelt, agyontaposott, meggyalázott néped, országod segítségére, szolgálts nekünk igazságot a sok igazságtalanságért, jöjj le közibénk, suhanj el szomorú falvaink, városaink, földjeink, folyóink felett, fokozd ellenállásunkat, mit a

népeknek bennünket előnteni akaró gyűlölség árjával szemben folytatunk, serkentsd harcú kedvre, bátor ságra, szeretetre a megcsontult földön bévül élőket. Elszakadt népeinket pedig erősítsd megpróbáltatásaikban, acélozd türelmüket, lehelj hitet és bizodalmat ernyedti tagjaikba, töltsd be Lényeddel egész magyar népedet, hogy az igazságnak, ezredéves jognak útján induljon rohamra — ajakán az ősök kiáltásaival, szívében az ősök bátorságával, maiban az ősök rettenthetetlen erejével — a végső cél: Nagy-Magyarország felé!

A kormányzó az I. osztályu érdemkeresztrel tüntette ki Vass, Klebelsberg és Bud minisztereket

A kormányzó személyesen adta át a kitüntetés jelvényeit

Budapest, augusztus 19. A kormányzó ma délelőtt a budai királyi várpalotában egyenként külön kihallgatáson fogadta dr Vass József m. kir. népjóléti és munkaügyi minisztert, gróf Klébelsberg Kunó m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert és dr Bud János m. kir. pénzügyminisztert. A kormányzó a kihollgatáson mindhárom miniszternek igen meleg és elismerő szavakkal és köszönettel adozott kifejtett működésükért és ez alkalomból átnyújtotta nekik az I. osztályu magyar érdemkereszt jelvényeit. A kitüntetések alkalmából a Budapesti Közlöny holnapi száma a következő kormányzói kéziratot közli:
1. A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr Vass József m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszternek az elmúlt 5 esztendő alatt három különböző miniszterium vezetése és a miniszterelnök több ízbeni helyettesítése alkalmából — kiváló odaadással és fáradhatatlan ügybuzgalommal a hazának tett érté-

kes szolgálataiért az I. osztályu magyar érdemkeresztet adományozom. Kelt Budapest, 1925 aug. 19. napján. Horthy sk, Bethlen István gróf sk.

2. A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr gróf Klébelsberg Kunó m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek, több évi miniszteri működése alatt, a hazának különösen kulturális téren, fáradhatatlan buzgalommal tett értékes és sokoldalú szolgálataiért az I. osztályu magyar érdemkeresztet adományozom. Kelt Budapest, 1925 aug. 19. napján. Horthy sk, Bethlen István gróf sk.

3. A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr Bud János m. kir. pénzügyminiszternek, a pénzügyek orvoslása terén, a hazának fáradhatatlan buzgalommal tett értékes szolgálataiért az I. osztályu magyar érdemkeresztet adományozom. Kelt Budapest, 1925 aug. 19-én. Horthy sk, Bethlen István gr sk.

A Máv. a burgonya, szilva, bor és más cikkek vasuti tarifáját leszállította

A tarifaleszállítás ez év végéig érvényben marad

Budapest, augusztus 10. Tegnapi kereskedelemügyi miniszteriumban az érdekeltségek bevonásával a kedvezményezendő árucikkek és az engedélyezendő díjmérséklések mértéke tekintetében a m. kir. államvasutak javaslatai alapján beható eszmeesere indult meg, amelynek eredményeképpen a közös meg egyezéssel létrehozott határozatok alapján Walkó Lajos kereskedelmi

miniszter a következő díjmérsékléseket és díjszabási könnyítéseket engedélyezte:

A vámkülföldre teljes kocsirakományban szállítandó burgonyára 47 százalékos díjleszállítást.

Borra 35 százalékos engedményt. Szilvára ömlesztett állapotban való szállítás esetén belföldi forgalomban az eddigi 11 osztállyal szemben a 13 osztályt. A kedvezmény

itt 27 százalékra tehető.

Elhatározták továbbá, hogy a kiviteli forgalomban szállítandó hagyma küldeményekre mérsékelt, közvetlen köteléki díjtételeket fognak alkalmazni. A hüvelyesek export forgalmában pedig a most alkalmazott mérsékelt díjszámítás érvényesítését valamennyi hazai álmásra kiterjesztik.

Cirokszállakra belföldi forgalomban a 10-ik, export forgalomban pedig a 12 osztály érvényesítését határozták el. Ez 16—20 százalékos fuvardíj megtakarítást jelent. — Ezenkívül cirokszállás küldemények még abban a kedvezményben is részesülnek, hogy fedett kocsiban való szállítás esetén a 10 százalékos pótlékot nem számítják le. Az őszi forgalom sima lebonyolítása megkönnyítése céljából a magyar vasuti árudíjszabás első rész b) szakasza 3-ik fejezetének 7-ik pontjában csak a rak-sulyhoz kötött árukra megadott kedvezményt ideiglenesen kiterjesztik gabonára, örleményekre, olajpogácsára, olajos magvakra, burgonyára és vöröshagymára is.

Az engedélyezett díjmérséklések az államvasutak bevételeit az érdekeltiségek által bejelentett, várható forgalom alapul vételével mintegy 9,6 milliárd papirkoronával csökkentik.

A felsorolt díjmérsékléseket és díjszabási könnyítéseket a vasuti és közlekedési közöny 23-án megjelenő száma az év végéig terjedő érvénnyel és azonnali hatállyal fogja kihirdetni.

Német szőlősgazdák tanulmányutja Pécsre.

Pécsről jelentik: Tegnapi este 25 rajnavideki szőlősgazda — köztük a német földművelésügyi és a hesseni pénzügyminiszter — tanulmányutra Pécsre érkezett.

Bécsben csend van

Bécsből jelentik: A tegnapi nap nyugodtan telt el. A horogkeresztesek csendesen viselkedtek, úgy, hogy semmiféle összetűzés nem történt.

A rendőrség ennek ellenére egész napon át permanenciában volt.

Az egyházak világygyűlése Stockholmban.

Stockholm, aug. 19. A stockholmi székesegyházban tartott ünnepi istentisztelet után Gusztáv svéd király a királyi palotában hivatalosan megnyitotta az egyházak világ naggyűlését a gyakorlati kereszténység ügyében. Dr. Sjöderblom érsek bevezető szavai után a király beszédet intézett az értekezlethez, legnagyobb örömmel üdvözölve a svéd fővárosban az orthodox és modern kereszténység képviselőit.

A sakkversenyen Johner vezet

A kormányzó megköszönte a debreceni sak-kongresszus dődőlv táviratát — Kmoch öt és fél ponttal második, dr. Tartakower öt ponttal a harmadik, dr. Nagy és Grünfeld 4 és fél — 4 és fél ponttal a negyedik helyen állnak — A sakkturna nyolcadik fordulója

A keddi pihenő után a nemzetközi sakkturna szerdán folytatódott és tegnap játszották le a mesterek a nyolcadik fordulót, amely már sejteti a torna győztesét. A tegnapi játszma után Johner hat ponttal került a lista élére, a második helyen öt és fél ponttal Kmoch halad, dr. Tartakower öt ponttal a harmadik, míg dr. Nagy vereséget szenvedett Johnertől és így Grünfelddel négy és fél ponttal a negyedik helyen egyforma pontszámmal áll.

Megirtuk, hogy a debreceni nemzetközi sakkturna megnyitásakor a Magyar Sakkszövetség hódoló táviratot küldött a kormányzónak. A kormányzó kabinetirodája a hódoló táviratra tegnap a következő levelet küldte dr. Hüttl Tivadar egyetemi tanárhoz:

A Kormányzó Ur öfömeltósága a Magyar Sakkszövetség Debrecen városában összeült kongresszusának hódolatát köszönettel fogadni méltóztatott. Van szerencsém erről Méltóságodat további szives intézkedés mellett értesíteni.

Budapest, 1925 augusztus 17.

Dr. Uray

kabinetirodai főnökhelyettes

A mesterjátszmák eredménye a nyolcadik napon

Sorszám	A mesterjátszma versenyzői	Vajda Ar.	Asztalos	Vukovic	Johner P.	Dr. Nagy G.	L. Prokes	Dr. A. Seitz	Grünfeld	Tartakower	Steiner L.	Mattison	Przeplorka	Havasi K.	Kmoch	Pontszám	Helyezés
1	Vajda Arpád	1 1/2	0	1/2	0	1/2	0	1/2								1 3/4	3
2	Asztalos L.	1 1/2	0	0	1/2		1 1/2								1/2	0	2
3	V. Vukovic	1	1	1 1/2		1 1/2							1	0	0	0	4
4	Johner Paul	1 1/2	1	1 1/2	1					0	1	1	1	1	1	6	6
5	Dr. Nagy Géza	1	1 1/2		0	1 1/2				1	1	1	0			4 1/2	
6	Lad Prokes	1 1/2	1 1/2				0	0	1	1/2	1					3 1/2	
7	Dr. A. Seitz	1	1 1/2				1 1/2	1/2	1	0	0	1 1/2				4	
8	E. Grünfeld	1 1/2					1 1/2	1 1/2	1	1 1/2	1	1	1	1	0	4 1/2	
9	Dr. Tartakower				1	1 1/2	0	1 1/2	1 1/2	1	1	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	5	
10	Steiner Lajos				0	1	0	1 1/2	1 1/2	1 1/2	0	0	0	0	0	2	
11	Mattison				1	0	0	1	0	0	1	1 1/2				3	
12	Przeplorka			0	0	0	1 1/2	1	0	1		1 1/2				2 1/2	
14	Havasi Kornél	1 1/2	1	0	1	0	1 1/2	0	1 1/2							3 1/2	
13	Kmoch H.	0	1	1	0				1	1/2	1	1				5 1/2	

Ezek szerint Johner 6 pontot, Kmoch 5 és fél, Tartakower dr. 5, dr. Nagy, Grünfeld 4 és fél, Vukovic, dr. Seitz 4-4, Havasi, Prokes 3 és fél, Mattison, dr. Vajda 3-3, Przeplorka 2 és fél, Steiner és dr. Asztalos 2-2 pontot szerzett.

A mesterképző tornán a harmadik fordulót játszották szerdán, a mikor az első csoportban: Hercz-Apschaneck ellen, Réthy Földessy ellen és Sárközy Rácz ellen győzött, Jakab pedig Krivossal remire végzett.

A második csoportban Höhnlinger Heim ellen, Müller pedig Krénosz ellen nyert. A Demeter-Sárga játszma eldöntetlenül végződött, a Balogh-Schweiger játszma függőben maradt.

A mesterképző tornán az első csoportban Réthy 2 és fél ponttal vezet, a második csoportban Müller és Sárga két és fél ponttal egyformán áll.

A mestertornán ma a következő mérkőzések: dr. Nagy-

A mestertorna nyolcadik fordulójának eredménye a következő:

Kmoch győz Mattison ellen, Przeplorka Steiner ellen, míg a Havasi-dr. Tartakower, dr. Vajda-Grünfeld, dr. Asztalos-dr. Seitz és a Vukovic-Prokes játszma remivel végződött.

Dr. Nagy Géza, a debreceni mester tegnap sem tudott győzni és a Johnerrel folytatott játszmát a huszonhatodik lépésnél feladta. A játszma lefolyása a következő volt: Világos: Johner, sötét: Nagy dr. 1. d2-d4, Hg8-f6. 2. Hg1-f3, d7-d5. 3. c2-c4, c7-c6. 4. e2-e3, e7-e6. 5. Hb1-d2, Hb8-d7. 6. Ff1-d3, Ff8-e7. 7. 0-0, 0-0. 8. e3-e4, d5×e4. 9. Hd2×e4, Hf6×e4. 10. Fd3×e4, Fe7-e6. 11. Vd1-c2, h7-h6. 12. Fe1-f4, Bf8-e8. 13. Hf3-e5 a7-a5. 14. Ba1-d1, Ff6-g5. 15. Ff4×g5, Vd8×g5. 16. f2-f4, Vg5-e7. 17. Bf1-e1, Hd7-f8. 18. c4-c5, Be8-d8. 19. He5-c4, Fe8-d7. 20. Hc4-d6, Fd7-e8. 21. f4-f5, Bd8×d6. 22. e5×d6, Ve7×d6. 23. f5×e6, Hf8×e6. 24. d4-d5, c6×d5. 25. Fe4×d5, Fe8-d7. (Sötét feladja, mert gondolkodási ideje lejárt.)

A mestertorna állása a nyolcadik forduló után a következő:

Kmoch, Prokes-Johner, dr. Seitz-Vukovic, Grünfeld-dr. Asztalos, dr. Tartakower-dr. Vajda, Steiner-Havasi, Mattison-Przeplorka.

Marólugot ivott égesanyja sírján

Tegnap este Kovács Mária 18 éves hajadon lakásnéküli leányt a Kossuth-utcai temetőben heves mérgezési tünetekkel betegten talált meg az arra elhaladó rendőrőrszár. A leány marólugot ivott anyja sírján. A mentők onnan szállították el a klinikára. Állapota súlyos. Tettének oka ismeretlen.

Baleset a patkógyárban.

Balla Ferenc 30 éves géplakatos tegnap a patkógyárban munkaközben jobbkeze fejét összezúzta. A mentők kiszállították a sebészeti klinikára. Állapota nem súlyos.

Kérje mindent a „Debrecen”-t.

Az egri érseki palota tegnap kigyulladt

A tűz az érsekség gazdasági épületét pusztította — A kár 150 millió.

Eger augusztus 19. Ma délután 4 óra tájban kigyulladt az érseki rezidencia gazdasági épületeinek balszárnya. Az erős szélben a tűz átesapott a szomszédos házakra is, úgy, hogy amikor a tűzoltóság a helyszínre érkezett, már három ház állott lángokban. Az érsekség gazdasági épületeinek balszárnya, hol az istállók vannak, teljesen leégett. Ezenkívül három ház szintén elhamvadt. Valószínűleg rövid zárlat okozta a tüzet s mivel a gazdasági épület padlásán nagymennyiségű szén volt, az okozta, hogy a

tűz gyorsan tovaterjedt.

Eger, augusztus 19. A tűz később olyan arányokat öltött, hogy a katonaságot is kivezényelték az oltási munkálatokhoz. A szomszédos házakat csak hosszas és fárasztó munka után sikerült megmenteni. A Széchényi utcán megszakadt minden közlekedés. A város főutcáján a tűz közelében üszkös gerendák, szétvert tetőzet torlaszolta el az utat. A tűzoltóknak csak az esti órákban sikerült a tüzet lokalizálni. A kárt 150-160 millióra becsülik.

A kormány az agrárérdekek mellett az ipar és kereskedelem érdekeit is megvédi.

Az egységspárt tegnap esti értekezlete.

Budapest, augusztus 19. A Keresztény, Kisgazda, Földműves és Polgári Párt ma este 7 órakor Eszterházi utcai klubhelyiségében értekezletet tartott, amelyen a kormány tagjai közül Vass József helyettes miniszterelnök, Pesthy Pál igazságügyminiszter, továbbá Mayer János, Bud János, Walkó Lajos, Klebelsberg Kunó gróf és Csáky Károly gróf miniszterek vettek részt.

Walkó Lajos arra mutatott rá, hogy a külkereskedelmi tárgyalások során az volna a leghelyesebb, ha ezekről a lapokban egyáltalában nem jelennének meg közlemények, hogy el tudnánk érni mi is azt, — ami megvan más államokban, — hogy a folyamatban levő tárgyalásokról csak akkor jelenik meg közlemény, mikor azt a kormány szükségesnek tartja. Ez igen megkönynyítene minden tárgyalási menetet. Az értekezlet helyeslőleg vette tudomásul Walkó kereskedelmi miniszter válaszát.

Eörfy I. a borkérdés megoldásának szükségességét hangoztatta és kérdést intézett a pénzügyminiszterhez, hogy hogyan áll a mezőgazdasági és a vetőmaghitelek kérdése.

Vass József helyettes miniszterelnök arra a súlyos hibára mutatott rá, amit az érdekeltségek követnek el azáltal, hogy intim kérdéseket a nagy nyilvánosság előtt tárgyalnak le.

Walkó Lajos Kereskedelemügyi miniszter hasonló értelemben szólalt fel.

Bessenyei Zénó csatlakozott Örfi felszólalásához és hordók beszerzésére hordóhitelt sürget. Kivánatosnak tartaná, hogy külképviseleteink foglalkozzanak a bor-export lehetőségeinek kérdésével.

Graefl Jenő szintén a mezőgazdasági hitel kérdésében szólalt fel. Héjj Imre a balatoni bortermő vidék érdekeinek megóvását hangoztatta.

Mayer János földművelésügyi miniszter felkérte a párt tagjait, hogy az országos szőlészeti és borszási kongresszuson minél nagyobb számban jelenjenek meg. A részleges kérdéséről szólva kijelentette, hogy a kormány megtette a szükséges intézkedéseket, amelyek eredményeképpen az eddig elrejtett részleges piacra került és normalizált az árakat. Bejelentette, hogy az elemi csapások által sújtott vidékek részére 19 milliárd hitelt fog rendelkezésre bocsátani. Ebből az összegből 1 milliárdot a jégverés sújtotta vidékeknek folyósít 3 százalékos kamattal. A szárazság és aszály által sújtott vidékek 8 százalékos kamattal, továbbá vetőmaghitelt kapnak. Ebből a 8 százalé-

kamatból 3 százalékos kezelési költségekre esik. Minthogy azonban a rendelkezésre álló összeg az összes igények kielégítésére kevésnek bizonyult, a pénzügyminiszter újabb 6 milliárdot bocsátott a földművelésügyi kormány rendelkezésére és ebből egy milliárdot a baranyai jégkárosultak részére folyósít, a többi az aszály és szárazság által sújtott vidékeknek bocsátja rendelkezésükre. A pénzügyminiszter 100 holdon felüli birtokok részére 10 milliárd kölcsönt biztosít.

Bogya János a borfogyasztási adónak mérséklését kéri.

Bud János pénzügyminiszter kijelenté, hogy a boradó kérdésében ha a városok és a községek hozzájárulnak a mérsékléshez, az ellen kifogást nem emel. A jelzáloglevelekről elsősorban arra törekedett, hogy kiküszöböljék azt a feltételt, hogy 5 évig kötvé legyen és vissza nem fizethető. Örömmel jelentheti, hogy a tárgyalások olyan stádiumban vannak, hogy az 5 esztendő feltételt elejtették. A 20 éves törlesztést 55 éves kiterjesztésére tervezték s ha ez nem is sikerült, reméli, hogy 35 évben állapítják meg.

Vass helyettes miniszterelnök rá mutatott arra, hogy a kormány az összes gazdasági kérdésekben abból a két gondolatból indul ki, hogy az országnak gazdasági felzárkózásánál az agrárizmus mellett nem sülyedhetünk agrár balkáni államná, hanem a szép lendülettel meginduló iparunkat és kereskedelmünket meg kell védelmeznünk és ami abban erős, meg kell tartanunk.

Szabó Sándor a drágaság kérdésében intéz kérdést a népjóléti miniszterhez.

Vass József népjóléti miniszter utal arra, hogy dacára azoknak a jelentékeny könnyítéseknek, amelyeket a pénzügyi kormány tett az árak lefelé haladó tendenciát mutatnak. Bizonyos, hogy azok az intézkedések, amelyeket a pénzügyi kormány tett, csak hosszabb idő múlva éreztetik majd hatásukat. Mindamellett tény, hogy vannak olyan jelenségek, amelyek a kormányt arra az elhatározásra indították, hogy ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozzék. A miniszter tanács már megbizta a szakreferenseket, hogy az összes adatokat összehasonlító módon állítsák elő. Ez megtörtént és tegnap már a kormány elé terjesztették az adatokat, legközelebb pedig az érdekeltségeket hallgatják meg. Reméli, hogy ezek a tárgyalások kényszerítő eszközök nélkül az ár mérséklésének közeli megindulását fogják jelenteni.

Csonkafejű holttestet találtak a Vértessy-téglagyár melletti vasuti sinen

Valószínűleg előbb meggyilkolták s aztán a vonat elé fektették -- 17--20 év körüli fiatalember az áldozat -- A holttesten keresztül ment a gyorsvonat, majd egy tehervonat mozdonya és két vagonja -- Az áldozat kilétét még nem tudták megállapítani

Vértessy Lajos ismert sportember a debreceni Vértessy strandfürdő tulajdonosa tegnap este 9 óra tájban ért haza lakására, mely a Vértessy strandfürdő melletti régi Vértessy portán van. A vasuti sín mellett szivarozva vette meg az utat és eközben a strandfürdő telepétől nem messze valamibe megbottlott. Nem kis meglepetéssel vette aztán észre, hogy emberi test fekszik előtte a sineken; meggyújtotta villanylámpáját, azzal nézte meg.

A villanylámpa fénye mellett kiderült az iszonyatos valóság: ugyanis egy borzalmasan megcsontított holttest fekszik a sineken. A holttest feje el volt választva törzsétől, a hulla pedig keresztben fekszik a sinek fölött úgy, hogy a nyak vére az egyik sinre csurgott.

Vértessy Lajos még fel sem ócsordott első meglepetéséből és még jó szerint nem is ért rá afölött gondolkozni, hogy tulajdonképpen mi történt, mikor egy közeledő tehervonat mozdonylímpájának a fénye vetítődött kísértetiesen a megcsontított holttestre.

Könnyen bekövetkezhetett volna az az eset, hogy a tehervonatot is keresztülmegy a holttesten, éppen ezért Vértessy mindenáron megakart állítani a közeledő vonatot. Villanylámpával vészjeleket adott le a mozdonyvezetőnek, aki észrevéve, hogy baj van, mozdonyfütyjelt adott le a fékezőknek, azonban hasztalan, mert a mozdony és a két első kocsi keresztülment a holttesten. A tehervonat személyzete leugrott és a megcsontított holttestet nagynehezen kivonszolták a pályatest mellé. Közben a pályaudvaron vasutasok körében nagy feltűnést keltett, hogy miért áll meg az imént elindított vonat a nyílt pályán.

Rögtön jelentették az esetet és most már az állomás személyzetéből is mentek ki a helyszínre.

Vértessy Lajos ezután telefonon jelentette az esetet a rendőrségnek, sőt miután külterületről van szó, a csendőrségnek is. Ekkor még nem lehetett pozitív megállapítani, hogy bűntényről vagy öngyilkosságról van-e szó, annyi már az első pillanatban bizonyosnak látszott, hogy a Debrecenbe fél 9 órakor befutó gyorsvonat ment keresztül az eladta még ismeretlen férfi testén.

A hír vétele után munkatársunk, Kocsin azonnal kiment a helyszínre s onnan éjjel 11 órakor telefonon a következőket jelenti:

A hulla 19--21 esztendő körüli fiúnak a holtteste. A Vértessy-Balogh-féle téglagyártól a város felé mintegy 500 méternyire fekszik a vasuti sinpáron. A megcsontított test lábait északi irányba esnek, feje a két sín között, mintha csak éles késsel vágták volna le.

A fiatalember barna drappszínű, vászonszerű viseltes ruha van, lábain rossz, lyukas cipő, a nyak-kendője jumper sálszerű, ruházata szerint itélve munkásnak látszik. Amikor Vértessy Lajos ráakadt a holttestre, az még meleg volt és gözölgött, ez közvetlen a 109-es számú budapesti gyorsvonat befutása után történt.

A vasuti munkások azt mondják, hogy a fiatalember Kuster Bálintnak hívták, kinek szülei a Vértessy strandfürdőtől nem messze eső 3-ik Nyilasban laknak.

A hulla fekvéséből feltétlenül meg lehet állapítani, hogy az ön-

gyilkosság esete teljesen kizárt dolog.

Abban az esetben, ha valaki öngyilkossági szándékából a mozgó vonat elé veti magát, a testéből mindenképpen vér fröccsen és a halál pillanatában a reflexmozgások gyors összehúzóddásokat idéznek elő. Ezzel szemben a holttest a sineken úgy fekszik — egyenesen kinyújtott tagokkal — mintha csak egy fűrészpárral megtöltött bábut fektettek volna oda. A testen és ruhán semmi féle horzsolásnak, szakadásnak nyoma nincs, kalap nincs sehol, vértöcsa nem mutatkozik. Végső halálusának sincs semmi nyoma.

A fiatalember teljesen kifosztottnak látszik, mert a zsebeiben egy gumfaskatulyán, fésűn, ceruzán, zsebkésen és 1 drb ezerkoronás bankjegyen kívül semmit nem találtak. A nyomozóközözegek ezekből a jelenségekből arra következtetnek, hogy

A rendőrség kiszáll a helyszínre

Az eset színhelyére fél 12 órakor érkezett ki dr. Elek Ferenc rendőrfogalmazó, központi ügyeletes, dr. Tamássy rendőrorvossal. A téglagyártól lámpával munkások mentek ki, hogy a hullát esetleg agnoszkálják. Ezek az emberek ismerték Kuster Bálintot, azonban a háromnegyed részében leváltott fejről nem ismerték fel.

A téglagyár kocsisa sem ismerte fel a holttestet s így a rendőrség egyelőre nem tud pozitívumot megállapítani, addig, míg a fiatalember szüleit a csendőrség elő nem állítja.

Kusterék ugyanis csendőrségi területen laknak, amely a rendőrségi nyomozás hatáskörén kívül esik.

Másik munkatársunk jelenti: Éjjel 11 óra van. Siri csend a Széchényi-kerten. Sötétség borítja az egész tájat, csak itt-ott pislákol egy árva lámpa fénye. Kocsink már a Szoboszlói úton halad, teljesen vakstétét országuton, amikor szembetalálkozunk 2 gyanus alakokkal. Amint rájuk világít a fiakker rozoga lámpása, kivehető titokzatos alakjuk.

— Eh, nem jó volna ezekkel gyalog itt találkozni, — mondja kocsisom.

— Ahá, mennek már — mondják a titokzatos alakok s azzal robugnak tovább. Tíz perces ut után kezd kibontakozni a vak sötétben a Vértessy-kuria, a Vértessy-Balogh-féle téglagyár égből nyúló kéménye. Kuttyák ugatva, vinyogva, szűkülve közelítenek felénk, de mi megyünk tovább, egyenesen a Vértessy-kuriához, ahol Vértessy Lajos fogad. Vele együtt megyek ki a hullához, mely még a sineken fekszik. Lámpákkal kezünkben most már gyalog folytatjuk az utat. Végre megérkezünk a Szoboszló felé vezető sinpárok 1479—78 számú szelvényéhez, ahol hanyat fekszik a hulla. — Feje a sinek között leszelve a törzstől, mely a város felé hanyat fekszik hever. Tizenhét—husz év körüli fiú — munkás külsejű. Drapp barna ruha rajta és lyukas cipő. Harisnyója madzaggal van megkötve.

A hulla körüli rendőrök, vasutasok, egy-két gépész a fűtőházból, a kiket a kíváncsiság hajtott ki. De meg kijötték azért is, hogy hát ha ismerősök az illető.

— Nem öngyilkos-e? — mondja az egyik szemlélő.

— Bizony nem, — erősíteti ezt

a fiatalember valamelyes — eddig még ki nem derített módon — meggyilkolták és ezután fektették a vasuti sinekre, hogy így a bűncselekmény minden nyomát eltüntessék. Ez sikerült is, ha az a feltevés igaznak bizonyul, hogy előzőleg megfojtották. A vonat kerekei ugyanis az állán mentek keresztül s így az esetleges fojtogatási nyomok eltűntek.

Nagyon fontos vallomást tett Vértessy Lajos a rendőrségen, amit nyomban jegyzőkönyvbe is vettek, mely szerint: mikor a holttestre ráakadt — tehát a gyorsvonat elhaladása után — a téglavető felől gyanus neszt és beszélgetést hallott. A telep ezen a részen nagy lyukakkal, ugynevezett salakbányákkal van tele.

Vértessy azt vallotta, hogy a nádas felőli részen gyanus férfibeszélgetést is hallott.

az állítását egy másik rendőr, mert ha öngyilkos lett volna, akkor csak elfordult volna. Ilyen szabályosan csak akkor nyekkent el a vonat a fejet a törzstől, ha az illetőt odafelelték — holtan.

— Előbb végezték is ezzel... Szegény fiú — mondja egy vasutas s azzal lámpását egészen közel tartja a hulla fejéhez.

Nem látszik az arcáról szenvedés, vagy más. Mintha a leszelt fő csak aludna.

A hullához fél 12 órakor megérkezik a rendőri bizottság: dr. Elek Ferenc ügyeletes rendőrfogalmazó, dr. Tamássy Géza rendőrorvos és egy rendőr. A rendőrorvos megvizsgálja a hullát. Fejét csóválja.

Es azután a helyszíni szemle következik. Bizony érdekes hely. — Olyan, ahol egészen bátran agyon lehet ütni egy embert. Vak sötétség mindenfele. A sín mellett balra nádas, jobbra salak-gödörök.

A sineken pedig egy fiatal fiú hullája.

Tizenkét óra már elmúlt, amidőn a rendőri bizottság a helyszínről bejött, a hullát pedig a Dankó cég emberei elvitték.

Mit mond Vértessy Lajos

Munkatársunknak az éjjeli órákban alkalma volt beszélni Vértessy Lajossal, aki a rejtélyes esetről a következőket mondotta:

— Este fél 9 óra előtt egyedül, gyalogosan ballagtam a Vértessy-Balogh-féle téglagyárnál levő lakásom felé. Amint arra a helyre értem, ahol már elmaradtak a pályaudvar lámpái, a sinek mellett kukoricásból férfi hangokra lettem figyelmes. Közvetlen ezután pedig majd felbuktam a sinek mellett fekvő hullában.

— Különös, hogy ezeket a gyanus hangokat még azután is hallottam, nemcsak én, hanem a közben előkerült vasuti személyzet is. A szituáció az volt, mintha a gyilkosok lesték volna a sötét este leple alatt, hogy mi történik áldozatukkal.

Ha azoknak a titokzatos embereknek semmi közük nem lett volna a holttesthez, akkor bizonyára előkerültek volna a kukoricásból, már csak kíváncsiságból is, hogy megnézzék, mi történt a sineken. Ez azonban nem történt meg, hanem azok a titokzatos emberek eltűntek a sötét estében.

— Minden jel tényleg arra vall, hogy bűntény történt. Én nekem is az a véleményem. Ezt bizonyítja a holttestnek az a fekvése, ahogy találtam. Valamint a gyanus körülmények.

Egy másik szemtanu előadása

Munkatársunk beszélt az egyik szemtanúval, Albert Lajos magántisztviselővel, aki szintén ott járt a helyszínen.

Elmondta, hogy a hulla a sinpár egyik sinjére volt fektetve, tehát nem a sípáron keresztben, úgy, hogy a nyaka a két sín között volt, törzse pedig a pálya mellett fekszik. A vonat kerekei az alsó állkapcsan mentek keresztül s úgy vágta ketté a fejét, hogy a nyelve a csonka állkapocsból kilógott. Ez is azt erősíti meg, hogy a fiatal embert megfojtották.

A harmadecsonkaféjjel bíró holttest borzalmas látványt nyújtott. Sem a hulla, sem a körülötte levő talaj nem volt véres, pedig ha öngyilkos lett volna az illető, éppen mert a fejét szakította szét a vonat, óriási vértöcsének kellett volna lenni.

A rendőri bizottság éjjeli fél 12 órakor tért vissza a helyszínről, amikor is jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. Dr. Elek Ferenc ügyeletes rendőrfogalmazó kijelentette, hogy tényleg rendkívül gyanus az eset. Még nem lehet tudni pozitív, hogy bűntény esete forog-e fenn. A késő éjszakára való tekintettel a tüzetesebb nyomozás csak a kora reggeli órákban indul meg.

Reménytelen szerelem miatt töbe lötte magát egy fiatal ember

Egyik köztisztviselőben álló iparos család fiatal tagja: A. E. akarta eldobni magától az életet. Szülei lakásán revolverrel halántékán lőtte magát. A lövés nem volt halálos s a fiatalember súlyos sérülésével beállították a sebészeti klinikára, ahol sikerült megmenteni az életnek.

A. E. állítólag reménytelen szerelem miatt kereste a halált. Egy úri leányba volt szerelmes, ki nem viszonzta érzelmeit. A tragikus sorsu fiatalember állapota tegnap már jobbra fordult.

Színház

A mozgószínházak műsora:

Vígyszínház: Olaf Fjord főszerplésével. Vissza az Istenhez. (A végzet villána) tragédia öt felvonásban. Kisérő: Edy a feledékeny völgyben, burleszk.

Pénteken: Maki, Csimpi és Cacsca, a három híres csodamajom szereplésével kerül bemutatásra a leg híresebb groteszk filmjáték: Darvinnak igazavan, az Elgekromos ház és Oroszlánvadász a ligetben burleszk kíséreléssel.

Uránia: Két attrakció egy előadásban. Normann Kerry szereplésével: Három élő szerelem, különös kaland 6 felvonásban és A cowboly király, kitűnő vadnyugati történet Buck Jones szereplésével 6 felvonásban.

Pénteen: Tom Mix, a híres cowboly király szereplésével Eg az erdő, vadnyugati történet 7 fejezetben. Kisérő Dodó a viharban, 2 felvonásos burleszk.

Az előadások 5—7—9 órakor kezdődnek.

Meteorban: csütörtökön, Szent István napján „Koenigsmark”. Világattrakció. 2 rész egyszerre. (2 és fél órás műsor.) Petrovich szereplésével. — Előadások: 4. ½ és 9 órakor.

Dr. Ecsedy István Bécsben felkutatatta az 1725. évben tervezett debreceni csatorna tervét

Teljes sikerrel járt kutatása a volt közös pénzügyi levéltárban

Dr. Ecsedy István, az országosan ismert nevű néprajzi kutató nemrég érkezett haza külföldi utjáról, melynek legfontosabb állomása — Bécs volt. Ecsedy nagyjelentőségű kutatásokat végzett a volt császárvárosban, ahol engedélyt nyert arra, hogy a Császári Közös Pénzügyi Levéltárban régi okmányokat tanulmányozzon.

Ecsedy dr. a következőket mondta erről:

— 1725-ben a Helytartó Tanács nagyon fontos tervet készített, — mely nem kisebb dologra vonatkozott, mint egy olyan hajózható csatorna építésére, mely összekötötte volna a Tiszántúlt Debrecenen keresztül a Berettyóig.

— Ennek a gazdasági és kereskedelmi szempontból beláthatatlan jelentőségű tervnek rajza és a hozzácsatolt iratok ott fekszenek a császári levéltárban. Az egész aktacsoport latinul és németül van megírva.

— Az iratokból kiténik, a csatornát azért tervezték, hogy a Hortobágyot gyakran előtű belvizeket vezessék, amelyek fenyegették a közeli községeket is. De volt a csatornának még egy másik igen fontos célja és pedig az, hogy ezt az új vízi utat kereskedelmi összeköttetésekre lehetett volna nagyon jól kihasználni. Így többek között Máramarosból a sőt és fát ezen szállították volna lefelé.

— A csatorna létesítése fargyába sok tárgyalás folyt Debrecen városával is, ennek azonban nem volt a terv keresztülviteléhez elégséges —

anyagi ereje és így ez a szép terv, — mely egyébként azóta is többször felmerült — abbamaradt. Pedig bizonyos, hogy ha a csatornát akkor megalkotják, Debrecen azóta hatalmas nagy várossá fejlődött volna.

Ami a bécsi levéltár részéről történt fogadtatását illeti, erre vonatkozólag Ecsedy dr. kijelentette, — hogy mindenütt a legnagyobb udvariassággal fogadták és készségesen bocsátották rendelkezésére az okmányokat s engedték, hogy kutatáson ahoz tartozó iratok után. Ennek annyiban van jelentősége, hogy eddig sohasem engedték be ebbe a levéltárba senkit, sőt a legnagyobb titoktartással kezelték. Csak mióta a nagy felfordulás bekövetkezett és Ausztriában a mostani kormány uralkodik, azóta engedik meg a levéltári okmányokba való betekintést.

Nagy segítségére szolgált Ecsedy dr. azok a magyar levéltárosok is, akik most a likvidációs munkát végzik, felosztván a levéltár anyagát Magyarország és Ausztria között.

Az iratok áttanulmányozása néhány napot vett igénybe. A kutatás eredményét nagyszerűen fel lehet majd használni Debrecen város megirandó történelmi munkáiban mert az adatok és okmányok tartalma igen hasznos forrásul szolgál.

Ecsedy István dr. Bécsből Münchenbe ment, ahol meglátogatta a világ legnagyobb technikai muzeumát. Innen nagyobb külföldi körutakat tett s úgy tért vissza Debrecenbe.

Botrányok a szegedi strandon

Rendőrök ellenőrzik a nők strandruháját — A Tisza-part felső részét taláikahelyül használták ki a strandolók — A rendőrség többeket kitélt a strandról

A szegedi rendőrség néhány napal ezelőtt erélyes intézkedéseket léptetett életbe a strand megrendszabályozására. Ezeknek a tulszigi rú intézkedéseknek már meg is volt a szomorú eredménye: szombaton a rendőri közegekkel kapcsolatban olyan események játszódtak le, amelyek — a hatósági intézkedéseken kívül — súlyos következményeket vonhattak volna maguk után.

Szombaton délután ugyanis rengeteg ember volt az újszegedi strandon. A rendőrtörvények megfelelően a kivezényelt rendőrök most is ellenőrizték a fürdőruhákat. Az egyik rendőr ekkor odalépett az egyik fiatal hölgyöz, akinek feltűnően rövid fürdőruhája volt. Azonnal tömeg verődött össze a strand vízben álló fahidján és egyesek úgy vélték, hogy a rendőr azt követelte a fiatal nőtől, hogy emelje fel a szoknyáját és úgy mutassa meg, vajjon van-e rajta nadrág is.

A tömeg egyre sűrűsödött, a hír másodpercek alatt terjedt és a tömeg egyre fenyegetőbben viselkedett. Közben a gyöngye fahid elmerüléssel fenyegetett, a zürzavárban pedig a delikvens hölgy eltűnt a vízben. A tömeg pedig egyre jobban fenyegette a rendőrt, sőt amikor az ügyeletes rendőrtisztviselő is odaérkezett, valóságos gyűrűt alkotott a tömeg és úgy szorongatta a rendőröket.

— Fúj, fúj, hajrá! kiáltások hangzóttak el, sőt egyesek durván megfenyegették a rendőröket, a gyűrű pedig egyre szorosabb lett. A rendőrtiszt pedig erre előrán-

totta a kardját, — de kardhasználatra nem került a sor, mivel a tömeg végül mégis csak szétoszlott lassan.

A rendőrtisztviselő ezután azonnal leigazoltatta azokat, akik a tömeget bujtogatták. Kiderült, hogy öt-hat fiatalember izgatta fel a strandolókat. Ezek ellen a fiatal emberek ellen pedig a legszigorúbb eljárás indult meg. Szerdán délelőtt kerülnek a rendőrbíróság elé, amely valószínűleg a legszigorúbb büntetést fogja meghozni. Ettől függetlenül valószínűleg bűnvádi eljárást is indítanak, azért, mert egyesek szembeszálltak a hatósági közeg intézkedésével, illetve a hatóságok ellen izgattak.

A szegedi strandbotrányoknak ezzel azonban nem szakadt vége, mert a rendőrségnek még másutt is akadt bőven alkalma a rendszabályokra. Így például a nyomozás megállapította, hogy a Tiszapart felső szakaszának füzesét és a Maros füzesét, tul a deszki erdősegeken is, többen taláikahelyül használták fel. A rendőrség már többeket névleg ismer, akiknél a tettenérés esete forog fenn. Epen ezért többeket a rendőrség el fog tiltani a strandolástól.

Tűz a Pesti utcán.

Tegnap hajnalban a Pesti utca 15. szám alatti úgynevezett Gótlieb-féle házban tűz támadt. A tűzhöz hamarosan kiérkezett a tűzoltóság és 10 perces munka után eloltották.

Sulyok István lesz a királyhágómelléki református egyházkerület püspöke

Nagyváradról jelentik: A Királyhágómelléki református egyházkerület új püspököt választ. Az egyházfői méltóság két komoly aspiránsa: Sulyok István és Szabolcska Mihály közül utóbbi már bejelentette, hogy a jelöltséget nem vállalja. Ennek ellenére a választás a hivatalos formások között zajlik le s a presbiteriumok szavazatait *september 1-én bontják fel.*

Tegnap a nagyváradai egyházközösség presbiteriuma adta le a maga

hat szavazatát rendes ülés keretében.

Az ülésen, amelyen dr. Thury Kálmán elnök, a nagyváradai presbiterium egyhangulag Sulyok István nagyváradai esperes mellett szavazott, mint akit a királyhágómelléki református egyházkerület püspöki méltóságára a leghivatottabbnak tart. Kerületi főgondnokká a presbiterium voksait Domahidy Elemér szatmári földbiroksra adta le.

350 lelkész vesz urvacsorát

Ma kezdődik Kecskeméten az Országos Református Lelkészegyesület kongresszusa, melyen Debrecenből is többen vesznek részt. A közgyűlésnek már közölt programján kívül most közlik az istentiszteletek sorrendjét a következőkben:

Az ORLE konferencia ideje alatt minden délután 6 órákor evangélicizáló est lesz a ref. templomban. Csütörtökön Ravasz László dr. püspök, pénteken Czeglédy Sándor egyházkerületi főjegyző, az ORLE alelnöke, szombaton Sebestyén Jenő teológiai tanár, a Kálvinista Szemle szerkesztője prédikál. Vasárnap és hétfőn este 6 órákor vallásos estély

lesz gazdag műsorral. A reggeli istentiszteletek 7 órákor kezdődnek. Pénteken reggel Kiss Ernő zemléni esperes, szombaton Kiss Zsigmond abonyi esperes prédikál, míg a vasárnap délelőtt 9 órákor tartandó ünnepi istentiszteleten Janka Károly egyházkerületi főjegyző, nemzetgyűlési képviselő prédikál, az urvacsorai beszédet pedig Baltazár Dezső püspök mondja. A vasárnapi istentiszteleten a mintegy 350 főnyi lelkész palástal vesz részt és részesül az urvacsoraszertásban. — A hétfő reggeli istentiszteleten prédikál Varga Kálmán egyházkerületi aljegyző, kálósi lelkész.

Valótlan hírek Ottó királyfi hazatéréséről

Hírek keringtek Debrecenben, hírek keringtek az országban, hírek keringtek a külföldön, hogy Ottó királyfi augusztus 20-án, Szent István-napián hazahozták Magyarországra s kikiáltják királynak. Budapestten suttoztak róla, Debrecenben suttoztak róla, Bécsben hangosan tárgyalták, — hogy Magyarországon trónrestauráció készül. Egyes kávéházi jólértesültek tudni vélték, hogy antant diplomáciai körökben már elkészítették az intervenáló jegyzékeket. Mások meg azt beszélték, hogy a nemzeti hadsereg már megtette a szükséges intézkedéseket egy esetleges akció esetére. Már két hete

tartotta magát a hír, itt tünt fel, ott tünt fel, erősödött, gyengült, mára aztán szappanbuborékká zsu gorodott össze. Ugyanis kisült, hogy az egész Szent István-napi történet egy gráci baloldali lap mondvasimált szenzációja: ez a lap számolt be elsőknek a trónrestaurációról olvasóinak és fantáziájában már annyira ment, hogy tudni vélte: Nyugatmagyarországon má sodik felkelés készül, Sopron környéke csakugy hemzseg az odasereglett egyetemi hallgatóktól, meg egyéb ifjaktól. Természetes, hogy az egész trónrestaurálási történetből semim sem igaz, osztrák baloldali fantázia az egész.

Hat és fél hónapi börtönre ítélték a Ritz-szálloda szerelmes líttkezelőjét

Ádám Böske megbocsátott neki és feleségül megy hozzá

Ez év február másodikán nagy szenzációt keltett a Ritz-szálloda líttkezelőjének, az alig huszonnégy éves Király Mátyásnak szerelmi drámája. A fiu halálosan szerelmes volt a szálloda szép szobalányába, Ádám Böskebe, aki azonban nem akarta őt meghallgatni, mire a fiu megszurkálta és önmagának is felvágta ereit. Király Mátyást letartóztatták s a rabkórházban felépült sérüléseiből, de meggyógyult a lány is. Az ügyészség szándékos emberölés büntetnének kísérlete címen emelt vádat a fiatalember ellen, aki nek ügyét tegnap tárgyalta Valentin dr. ítélőtáblai bíró tanácsa. Egy fegyveres fogházról vezette be a terembe a fiatal, csupaszkepi suhanót, aki az elnök előtt meghajította magát.

— Nagyon szerettem azt a lányt, — mondotta — el is akartam venni feleségül, de ő azt mondotta, hogy részeges emberhez nem megy. Amikor Böske beszállott a líttbe, nagyon elfogott a szerelmi vágy és nem tudom mit csináltam.

— Volt közöttük valami szóváltás?

— Egy szót se szöltünk egymáshoz.

Korábban is volt már harag közöttük, mert a lány őt folyton sértette s ezért határozta el, hogy őt íjesztésül megsebesíti. Az orvosi bizonyítványok szerint a szuras a lány tüdejét is megsértette, úgy hogy Ádám Böske baloldali tüdőgyuladást is kapott, de azután felgyógyult.

Ezután a terembe szólítják Ádám Bösket, a szobányt.

— Milyen viszony volt maguk között — kérdi tőle az elnök.

— En október 19-én láttam őt először és rá pár héttel már vallomást tett nekem. Megmondtam neki, hogy én nem akarok férjhez menni, de ő nem hagyta abba és mindig unszolt, hogy szeressem.

Elnök: Kívánja a megbüntetését?

Nem.

Elnök: Most már hajlandó feleségül menni hozzá?

A leány szágyenkezve válaszolt: — Igen.

A bíróság a perbeszédnek befejezése után Király Mátyást hat és fél hónapi börtönre ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

Kiadóhivatali telefonsz. 739

A halott anya mellett árvája összetörte a méregpoharat és széttépte a bucsulevelet

Regény az életből — Egy szép asszony tragédiája — Megrendítő öngyilkosság

Az elmúlt napokban rövid rendőri hír jelentette, hogy Grósz Zelma Piac-utca 81. szám alatti lakosnő 9 szublimát pasztillával öngyilkosságot követett el és meghalt.

Minden ilyen rendőri hír mögött egy egész élet lezárt tragédiája rejlik s ezeknek a tragédiáknak története váltakozó, hol egyszerű, hol izgalmas asszerint, ahogy az események kergetik egymást. A legtöbb fiatal korban elkövetett öngyilkosságnak szerelmi bánat, — vagy csalódás a mozgatója és így volt ez a ritkasépségű 32 éves Grósz Zelma esetében is.

Grósz Zelma élete egyszerűen indult, férjhez ment mint a többi lányok, derűs napokat élt át, kis lánya született, boldog volt, de ezt a boldogságot megirigyelte valami emberek fölött álló hatalom, amit más néven Végzet-nek szoktunk hívni! Grósz Heléna családi boldogságát apró indulatok, perpatvarok kezdték zavarni, melyek mindinkább elmérgesedtek, úgy, hogy az egykor békés családban napirenden voltak a veszekedések, melyek az elváláshoz vezettek. Grósz Zelma — a leánynevével hívták így — ennek előtte öt esztendővel elvált a férjétől, aki tovább vezette a Piac-utcaiban levő üzletét, az asszony pedig kislányával a Piac-utca 81. sz. alatti ház udvari lakásában maradt, meglehetősen szűk anyagi viszonyok között, teljesen a rokonság segítségére utalva. Mindez 1920-ban történt s azóta 5 küzdelmes esztendő telt el, évek, melyek kikezdték Grósz Zelma szépségét, aki ennek dacára is a korzó legszébb mai asszonyai egyikének volt elismerve. A Végzet azonban ugy látszik nem elégedett meg az 5 esztendővel ezelőtt hozott áldozattal, most Grósz Zelma utjába küldte a második férfit, egy nagyváradi művirággyáros személyében. Ez a férfi nős volt, amikor megismerte Grósz Zelmát és gyermekei is voltak, de a szerelem mindennél nagyobb hatalom és így összehozta a nős férjet az elvált asszonnyal. —

Ugy tervezték, hogy a nagyváradi férj elválk feleségétől s így mind ketten szabadok voltak, semmi sem állta útját Grósz Zelma boldogságának, aki már csak azért is szeretet volna másodszor férjhez menni, hogy édesapát kapjon rajongásig szeretett, gyönyörűen fejlődő kislányának.

De a végzet utjai kiszámíthatatlanok: ezáltal abban lelte kedvét, hogy szétszakítsa egy emberpár ké szülő boldogságát, másszóval: a szépen induló regénynek egymástól való elhidegülés lett a vége, illetve a nagyváradi férfi levelei és látogatásai kezdtek kimaradozni, pedig a sokat szenvedett szépséges Grósz Zelma telve volt kedves tervezetésekkel, egyre üdőbb lett és fiatalabb, a lakását csinosította és az érdeklődőknek ilyesmít mondott: „nemsokára eljön a vőlegényem, elvesz feleségül és boldogok leszünk“.

De a vőlegény nem jött és a levelei is teljesen kimaradtak. Grósz Zelma várt-várt, — míg egyszer a múlt hónap elején felült a vonatra s elutazott Nagyváradra. — 3 hétig volt távol s a legjobb kedvben érkezett vissza, újból elkezdett boldogan tervezgetni s csinosította a lakását, ez azonban rövid ideig tartott, mert Grósz Zelma buskomoróságba esett, mikor kérdezték miért szomorú, megtagadott minden választ. Így ment ez egészen a múlt

hét szombatjáig, amikor is délben egyedül küldte el kislányát a rokonokhoz ebédelni s mikor az okos kis leány megkérdezte, hogy édesanyja miért nem jön, azt válaszolta, hogy fáj a feje. A kis leány mit sem gyanított, mert édesanyja lezárta a lákást s a kulcsot átadta gyermekének, aki elment.

Mialatt a kislány távol volt, addig Grósz Zelma a földszinti udvari lakás nyitva hagyott ablakán bemászott és 9 szublimát pasztillával öngyilkosságot követett el. A hálószobában a díványon fekvő holtan találta őt meg visszatért kislánya, aki azonnal fellármázta a házat, ahonnan elsiettek a szomszédokban lakott Fehér orvosért, de az orvos már nem segíthetett, mert az asszony halott volt.

A redőrségtől még szombaton dél után szálltak ki az öngyilkosság színhelyére, de a vizsgálat az öngyilkosság okát illetőleg nem tudott semmi pozitívot megállapítani igen érdekes körülmény folytán: ugyanis Grósz Zelma hagyott hátra egy levelet, de azt 10 éves kislánya, mikor holtan látta viszont édesanyját, megtalálta, felbontotta, elolvasta és elégette, ezt egészen nyugodtan mondta el a rendőrhatalom tisztviselőinek, sőt még a poharat is, melyből édesanyja a halálközeli mérget bevette, még azt is eltörte s a kérdezősködésekre, — hogy mennyi mérget vett be édesanyja, azt válaszolta, hogy: sokat! Hogy Grósz Zelma halálát szublimát pasztillák okozták, azt az ügycsereprek száradt foyadékeseppek ből állapították meg, a pasztillák számát pedig a megtalált üvegtubusokból, melyben a pasztillák voltak.

A legérdekesebb ebben a szomorú végű tragédiában az a körülmény, hogy a szerencsétlen asszony pontosan a 32-ik születésnapján követte el a halállal végződő öngyilkosságot.

Grósz Zelmát hétfőn délután 5 órakor temették el nagy részvét mellett.

B. Marton Erzsi állapota igen aggasztó

Budapest, augusztus 19. B. Marton Erzsi művész nő állapota tegnap óta rosszabbra fordult, mert a négy nap óta tartó meserséges lélezés és etetés teljesen legyengítette a művésznőt. Az orvosok nem bíznak az öngyilkos művésznő felépülésében.

Parókák

Állandóan raktáron.
Javítás jutányos áron

Komáromi hölgyfodrásznd
Bika bérház, József kir. herceg-u.

Aszódi és Róth

divatárúháza

ajánlja dusan felszerelt raktárát, ugymint:

Szövetek	Grenadinok	Selymek
Epongek	Zefirek	Harisnyák
Batisztok	Vásznak	Kesztyűk,

és mindenféle rövidáru cikkeit.

Idény utáni oleső számtott drak. A Közsepi Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses számtott. — Tisztviselőknak küión 5% enpedmenv.

Látogatás a debreceni gyermekklinikán

A beteg kicsikék között a nyilvános rendelőben — „Beteg a gyerek, mert nem bírja a füstölt húst“ — Apró megfigyelések a jóságos doktor urak és kisasszonyok munkájáról

Nem csak a világháború pusztításai miatt, mivel kevesebb lett az ember, különösen az egészséges ember, de azért is óvni kell a gyermekek egészségét, mert ők azok, akikben minden nemzet reménye öszpontosul, akár győztes, akár legyőzött országról legyen is szó. Minden szülőnek legdrágább kincse a gyermeke. Az orvosi hivatások között is a legsebbe és legfontosabb a gyermekgyógyászat. Ehez kell a legnemesebb lélek, a legérzőbb szív. Gyermekorvosnak nem jó akárki, aki diplomával rendelkezik hanem csak az, akiben szeretet, még pedig sok szeretet lakozik.

A debreceni gyermekklinika ebből a szempontból azon kivételes intézmények közé tartozik, ahol a gyermekgyógyászat legfontosabb tényezői: a gyermeklélekhez leereszkedni tudó orvosok adva vannak. Dr. Szontágh Félix egyetemi tanárt, a klinika vezetőjét jól ismeri itt mindenki, hiszen a klinika megnyitása óta áll az intézmény élén. Hasonlóképpen kezd fogalom-má válni dr. Pethő János vezető tanársegéd neve, aki azon ritka orvosok közé tartozik, akik megértik a gyermek szenvedését jajszó nélkül is és panasznak elég a megtört szem az erőtlén, gyöngy, fájalmaktól elcsigázott kis test.

A gyermekklinikák mindenütt nagyjelentőségű munkát végeznek, de különösen nagyfontosságú Debrecenben, ahol ugyszólván minden második gyermek beteg, sajnos, leg többször súlyos beteg. Itt, ahol a tüdővész olyan nagy mértékben szedi áldozatait, különösen megbecsülhetetlen misziót végez a gyermekklinika, amely sok esenevész, beteg gyermeket tett életvidámmá s adta vissza erejükét, egészségüket.

Kimentünk a nagyerdei gyermek klinikára, hogy személyesen is meggyőződjünk arról a sok szép dologról, amit nemcsak az orvosokról, — hanem magáról az intézményről is hallottunk.

A gyermekklinika épületének a környéke már messziről elárulja, hogy itt több gyöngédség és szeretet uralkodik, mint másutt, csupa virág minden az épület körül.

Mikor bemegyünk, javában folyik a vizit az orvosi vizsgáló teremben. Dr. Pethő János vezető tanársegéd lekötelező udvariassággal enged meg, hogy végig nézzünk egy-két vizsgálatot.

Dr. Udvardy Mária orvosnő, ki meleg szívvel ismert a klinikán — tartja a vizitét. Már két éve működik itt.

Mezitlábás paraszt asszony jön be, kis elnyomorodott lábu egy éves gyermeket hoz a karján. Dr. Udvardy Mária amint rá néz, az első kérdése ez:

— Mivel táplálja a gyermeket?

— Mindennel kérem. Ami csak van szegény háznál. Krumpli, paszulu, borsó, mikor mi kerül.

Vetközteti a gyermeket s mert az

evickél, mozgolódik, rá szól:

— Pista te, maradj mán!

A paszullyal, borsóval táplált kis gyerek alig hagyja magát vetköztetni. Jókedvű, fürge jószág. Kár, hogy a lába nyomorék. Azért hozta ide az anyja, hátha lehetne rajta se gíteni. Az orvosnő megvizsgálja a gyerek torkát. Pillanat alatt végez vele. Mire a gyerek megjéj, már meg is állapított mindent. Ugy látszik, mégis megárthatott a bab a gyereknek, mert a gyomra is beteg Diétát rendelnek neki: Kakaót, tehenúrot, vízbefőtt krumplit.

Dr. Udvardy Mária megveregeti, simogatja a kis lurkó arcát.

— Jó pofa vagy, tudod? — mondja neki, mire a fiu rámereszi nagy szemét az orvosnőre és elcacagja magát. Tetszik neki a játék.

Egy hét éves kis fiut hoz be az anyja, aki jól öltözött iparos asszony. Az a panasza, hogy a gyerek pupos lesz. A bal lapockája magasabb, mint a jobb.

— Hogy vették észre?

— Bizony kérem én sohasem gondoltam volna rá, de az iskolában egy doktorkisasszony megvizsgálta, és ő figyelmeztetett, hogy ha nem kezelik, pupos lesz a gyerek.

Dr. Udvardy Mária egyenesen ülteti a fiut, odahivatja két asszisztensét, a két férfi orvost. Hárman is nézik, kopogtatják.

— Nincs ennek a világon semmi baja — mondja végül Udvardy Mária.

— De a gyomra sincs rendben, — panaszolja az anyja, — mert nem bírja a gyereket a füstölt húst.

Ezután még azt is kéri, hogyha csakugyan nincs baja a fiának, irják meg, mert az iskolában ugyan csak szigorúan veszik a dolgot.

Csepp kis emberbimbó van soron, Alig 8 hetes.

— No, mi baj? — kérdi Udvardy Mária.

— Az instállom, hogy sokat sir a lelkem.

— Egyéb panasza nincs?

— Nincs, csak hogy mindig sir.

A vizsgálat után kiderül, hogy a gyomra beteg és nem tartják tisztán, azért sir. Kioktatják az anyát.

Egy böszörményi asszony hoz be egy vékony karu, vékony lábu 8 hó napos gyermeket.

— Elhoztam a „recét“ is, — mondja, ezt „kommandálta“ a doktor ur.

Az orvosnő elveszi, megnézi. Táp szerrel készült tejről szól a recept.

— Nem csináltattuk meg — magyarázza az asszony, — mert csak másnap lett volna kész, oszt a gyerek meg rosszul lett.

— Itt hagyja a gyermeket, kedves!

— Nem hagynám itt kérem.

— Akkor miért nem tartja be, — amit az ottani doktor ur rendelt! Az nagyon jó szer lett volna.

— Hát kérem félttem, hogy mégse lesz az jó.

— Nem ért maga ahoz. A doktor se szól bele, hogy maguk hogyan kapálnak. Csak kezelje a gyermeket úgy, ahogy a böszörményi orvos ur mondta.

Mielőtt az asszony elmegy, még egyszer megkérdi:

— Nem tudnának a városi orvos urak valami jobb orvosságot adni!

A rendelőlől kimegyünk. — Dr. Pethő János vezető tanársegéd szíves előzékenységgel kalauzol végig az épületben.

Az első helyiség, ahova beléptünk a könyvtárterem volt. Az összes terem között ezt találtuk a legszomorubbának. — A terem falait körüli könyves állványok borítják. Gyönyörű szép könyvtárat lehetne itt elhelyezni, — ha volna. Összesen

vagy ötven darab könyv és néhány folyóirat az egész állomány. Erre még nem jutott pénz. A külföldi államok a legnagyobb gondot fordítják arra, hogy minden új és jó orvostudományi munkát megjelenése után nyomban az orvosok rendelkezésére bocsássák. Hogy nézzük az üres könyvszekrényeket, megszólal Pethő tanársegéd:

— Tíz-husz év alatt megtelik ez mind.

Ebben a teremben fekszik a gyönyörű kiállítású vendégkönyv. — Első lapján ez a név áll: Horthy. Alatta a klinika megnyitásának dátuma. Markáns, erős, katonás írással jegyezte be a Kormányzó a nevét. Külföldiek is számosan látogattak meg a gyermekklinikát s irták be nevüket. Dr. Maryvi Kownóból járt itt. Alatta Péchy Erzsébet aláírása. Beírta a könyvbe nevét Rakovszky Iván belügyminiszter is.

A könyvtárteremből a laboratóriumba megyünk. Az üres könyvtárterem után szinte jól esik a nagy szerűen felszerelt laboratóriumot megtekinteni. Látszik, az orvosnak fontosabb ez, mint a könyvtár. A felső helyiségben van a kémiai, az alsóban a bakteorológiai laboratórium. Az előbbiben üvegfülkében finom mérlegek, mindegyik külön üvegszekrényben elhelyezve. A milligramm töredékeket is megmutatják. Az alsóban főkéletesen modern bacillus-keltető gép áll. Ebben állítják elő a betegnek véréből az ugynevezett bakterium kultúrát, melyet aztán górcsővön tanulmányoznak.

Ezután a klinika főbb helyiségei be kalauzolt dr. Pethő tanársegéd. Az itt látott érdekes dolgokról legközelebb számolunk be.

Házi tanácsadó

Fehérnemükből régebbi vörösbort foltot teljesen kivehetünk a következő eljárással:

A foltos helyet áztassuk be rozspálinkába és hagyjuk benne 24 óráig, azután mossuk ki szappannal, vizel. Majd egy evőkanál porrá tört barnakövet és egy kanál konyhasót tegyünk tányérba, öntsünk rá forró vizet és annak gőze fölé tartjuk a foltos részt. Pár perc múlva a folt helye teljesen elmúlik.

Ha a fehérneműt piros ruha megfogja, áztassuk negyvennyolc óráig konyhasós vízben, melyet a következőképpen állítunk össze:

3 liter vizet felforraltunk s akkor beletesszünk egy negyedkiló sót. Ha langyosra hűlt, beleáztatjuk a foltos fehérneműt.

A penészfoltok eltűnnek, ha azokat bekenjük klórmészvízzel, aztán kitesszük a napra. Mikor megszáradt, újra bekenjük s újra a napra tesszük. Ha ezt 4-5-ször ismételtük szappannal kimossuk, kitisztáljuk s nedvesen kénfüst fölé tartjuk.

A klórmészvíz nem árt a ruhának ha a következőképpen készítjük elő:

Tizenkét deka friss klórmentesített egy liter esővízzel üvegbe tesszük, jól lezárva összerázzuk, míg a klórmész feloldódik. 24 óráig ezután pihenni hagyjuk s aztán a tetejét lefektjük. Vigyázni kell, hogy az aljáról üledék klórmészből semmi se jusson a leszűrt víz közé. A leszűrt klórmészvizet ellátni méreg felírású cédulával s jól lezárva eltesszük. Ha fehéríteni vagy tisztítani akarunk vele, egy-két kanállal tesszünk forró vizbe s úgy áztatjuk bele a peccés ruhát.

Hol szeretnének házhelyet a debreceni földmunkások

A házhelyigénylések ügye sokat foglalkoztatta az utóbbi időben az érdekelteket, sőt a közvéleményt is. Az ügy most is forrásban van s talán sikerülni fog békés uton az érdekelteket kiegyenlíteni.

A kérdéssel teljesen tárgyilagosan foglalkoztunk és ezt tesszük a jövőben is, éppen ezért közreadjuk az alábbi levelet, melyet egy igénylő küldött szerkesztőségünknek:

Igen Tisztelt Szerkesztő ur!

Bocsánatot kérek, hogy Önt háborgatom, de a házhelyigénylés kérdésével már eddig is részletesen foglalkoztam, ezért kérem soraimnak helyt adni szíveskedjék.

Végre kezdetét vette az évek óta sóvárogva várt házhelyrendezés. A földmunkások nevében kijelentem, hogy mi nem ragaszkodunk a város belsejében a telekhez, mi azt szeretnénk, mert csak úgy volna rajtunk segítve, ha egy helyen, együtt kapnánk ki a földet, hogy így könnyebben munkálhassuk azt meg. Azt is szükségesnek tartjuk, hogy ugyanabban az órában kapjuk a telkeket, mint a falvak szegényei és az állam vagy a város építtesse fel a mi kis hájléinkat. Ugy is minden hónapban fizetünk házbért, így inkább oda fizetnénk s esetleg valami kis kamatot is térítenénk. Helyesebbnek tartanánk, ha a fizetést mindenkor a termésként fedeznénk. Mi rosszabb viszonyok között vagyunk, mint a falvak szegényei, mert ők tarthatnak jászogot is, de nekünk még egy macskát sem szabad tartani, igaz, hogy nincs is rá szükség — mert a mi „lélesnélküli kamránkban macska nélkül is felfordul éhen az egér.

Igen sokat kell szenvedjünk a kárhány, istállóból átalakított dohos,

nedves, salétromos lakásban és pincében, hol gyermekeink angolkórosok lesznek, magunk tüdővészesek vagyunk az egészségtelen lakás miatt. — Ettől szeretnénk megszabadulni.

A telekosztás és földosztás ellen hallottunk munkaadóktól olyan kifogást is, hogy ha annak a szegény mezei és gazdasági munkásnak és eselődnek meg lesz a kis földje, akkor ő nem kap munkást. Ez a feltevés nem felel meg a valóságnak, — sőt az ellenkezője az igaz, sokkal hüségesebb és szorgalmasabb munkást fognak kapni azután, mint most, — mert nem üli lépten-nyomon gond a fejüket és nem gondolkoznak kedvetlenül, mert, mint most látjuk — gyermekeink éheznek és rongyosodnak.

Mi azt tartjuk, hogy hazánk legfontosabb munkásai vagyunk. Hiába a világ összes tudománya, művészete, ha nincs kenyér, mely az életfentartásul szolgál. Segítsenek rajtunk, hogy még azok is, akik tév uton haladnak, megtérjenek és velünk együtt járjanak az igazság útján, hogy hű munkás, polgár fiai legyenek megcsontított hazánknak. És ez a haza ne legyen egyikünknek sem mostoha anyánk és mi is édes gyermekei lehessünk. Ha majd pedig a kötelesség szólítani fog, — azon hittel, reménnyel mehessünk el, hogy van gyermekeinknek hájléka és egy talpalatnyi földje. — Ez bizonyosan erőt ad nekünk a harchoz, hogy hazánk iránti szeretettel és egységes erővel szerezhessük vissza hazánk természetadta határait, hogy ismét nagy legyen, népe pedig hatalmas és boldog.

Filép László.

Róma

Nincs város a földön, amelyben annyi műkincs volna felhalmozva, mint Rómában. Ha hónapokat töltenék el ott, akkor sem tudnánk mindent megtekinteni. Rövid 5 napi ott tartózkodásunk alatt nagyon csekély töredékét láthattuk a történelmi és művészi, ó és középkori emlékeknek. Intelligens német vezetőnk igyekezett e rövid idő alatt egy csoportosítani a nézivalókat, hogy fogalmat alkothassunk Róma régi nagyságáról, gazdagságáról, utóéletéről, hatalmas császáraitól és a mai Rómáról is.

Amint kilépünk Róma utcáira, feltűnik, hogy minden téren gyönyörű szökőkutak, majd minden utcában művészi szobrokkal díszített kutak vannak, mind kiváló mesterektől. Egyike a legszebb kutaknak a „Fontana di Trevi”, — amely Bernini tervei szerint készült. Középen Neptun szobra áll egy óriási kagylón, két oldalt a bőség és egészség szobrai, amelyek ontják a vizet egy óriási kömedencébe. A vízvezeték, mely e kutát vízvezetékekkel ellátja, még Agrippa építette Kr. u. 19-ben. A Piazza Esedrán van egy pompás szökőkút, IX. Pius építette 1870-ben, bronz Nád szoborcsoporttal. Este apró villanylámpákkal kivilágítva, ragyogóan szép látvány. A Szent Péter templom előtti téren is két szökőkút: a mi szállodánk utcájában, egy másik utca keresztezésénél, a négy sarkon, négy szép kut van.

Egy vízűségeit Róma annak a négy vízvezetékeknek köszönheti, amelyek jórészt az antik vízvezetési művek maradványainak a felhasználásával készültek. Caligula által megkezdett és Clandius csá-

szár által bevezetett antik vízvezetéknek a romjai ma is láthatók az új Via Appián. E kolossális vízmű 68 km. hosszú volt.

Rómának 500 temploma van. Régi időkben a művészetek különösen a keresztény vallás szolgálatában állottak s így e templomok mind, az ihletben és eszményeik megteremtésében, kivételében oly gazdag itáliai festőknek, szobrászoknak halhatatlan műveivel vannak ékesítve.

Társaságunk, miután szállodánkhoz a Colonna-tér volt legközelebb, ott gyülekezett. — A tér közepén Márk Aurél császár tiszteletére egy 30 méter magas, 28 részből összeállított márványoszlopp áll. Tetején régen a császár szobra állt, 1589 óta Szent Péter bronz szobra. Az oszlop oldalán reliefek, Marcaturél hadjáratairól. A Colonna térről kiindulva először a Santa Maria Maggiore székesegyházhoz vezetett utunk. E templom keletkezéséhez legenda fűződik. Ugyanis 352-ben augusztus 4-én, a legenda szerint, Liberius pápának álmában megjelent Szűz Mária és azt mondta, hogy ahová az éjjel hó fog esni, oda építtessen templomot. Másnap reggel csodálatosan ez a tér, dacára hogy nyár volt, hóval volt borítva. Liberius pápa a csoda megörökítésére felépítette a templomot. Belsejében görög márványból készült oszlopokkal, a középhajó mennyezete Gullano művészi finom szobordíszítésével pompás mozaikképekkel Jacopo Terrilótól.

Tovább a kapucinusok templomát néztük meg. Itt van Guido di Berninnek egyik legszebb festménye — „Mihály arányával”. Legérdekesebb azonban a templom földalatti része ahol a bolthozos termék fala mellé

még egy fal van kirakva, 10 ezer ka-pucinus barát koponya, kar és láb-szárcsontjaiból. A mennyezet csigolya és medence csontokkal díszítve. A csontfal bolthajtásai alatt pedig egy-egy barna csuhás kapucinus barát ép csontváza áll vagy térdel. Az emberi csontok e nagy kolosszus megdöbbentő, de nem félelmes. — Hogy ezek a régi csontok nem porladtak el, annak az a magyarázata, hogy a kapucinusok régen Jeruzsálemről hozták földet és abba temetkeztek. Ez a föld nem porlasztja a csontokat. 1870-ben azonban az olasz király megtiltotta a jeruzsálemi föld behozatalt.

A Villa Borghese gyönyörű kertjeihez érünk most. Egyik részében festői tó partján szobrokkal díszített Aeskulápnak szentelt kis templom áll. Más helyen Goethe márványszobrát látjuk a parkban. A Villa Borghese-t (most Villa Umberto I.) a 17. században, V. Pál pápa unokaöccse, Borghese Scipio cardinális építtette. Galériájában értékes kép és műgyűjtemény van. — Egyik terem tetején gyönyörű freskó: Róma apothéze. Színes mozaikok a kolosseumból, Hadrián császár mellszobrai. A klasszikus szépségű Paulina Borghese hercegnőnek (Napoleon nővére) párnákon nyugvó eszményen szép márvány szobra Canováától, lehelletszerű finomsággal kidolgozott remekmű. Dávid szobra, Apolló és Daphne — Berninétől. Coreggiótól képek. Két „Prisztus levétele a keresztről” kép egyik Rafaeltól, a másik Van Dyck től. Tízantól egy másik értékű eszaki festmény „Égi és földi szerelem”. Oly nagyvérékű, hogy az árán meg lehetni venni Csonka-Magyarországot.

(Folyt. köv.)

Dr. K. M.-né

Nemes családok Debrecenben.

Herpay Gábor dr. vármegyei főlevéltárnok „Nemes családok Debrecenben” címen igen értékes művet bocsátott közre. A munkában 666 nemescsalád története, nemessége igazolására, címeres pecsétjére vannak adatok részben eddig nem ismert forrásokból. Már maga ez a tény is igazolja, hogy a szerzőnek nem volt könnyű dolga és célját hosszú fáradszó kutatás után érthette csak el.

A kései kutató elé nagy akadály hárult abból kifolyólag, hogy a debreceni polgárjog és a nemesi jogok gyakorlása Debrecenben a mulban összeférhetetlen volt, ami persze nagyban akadályozta a szerzőnél a debreceni nemescsaládok kikeresését és igazolását. A mű hosszú előszavában a szerző pompás okfejtéssel magyarázza, hogy olykor a város tanácsa még erőszakkal is hajlandó volt megakadályozni a nemesi összeírást és ragaszkodni amaz állásponthoz, hogy Debrecen városának minden lakosa, illetve itt polgár és nemes egyenlő. Rendkívül érdekes ama megállapítás, hogy maguk a Debrecenben lakó nemesek sem igen tarték magukat a nemesi összeírásokban való szereplésre és igen jól találták magukat a nemes város által nyújtott polgárjogok keretében. Husz oldalon fejtegeti a szerző Debrecen város magisztrátusának magatartását a különböző nemesi összeírásokkal szemben és e téren sok eddig ismeretlen történelmi adatot tár fel.

Azután következik a 666 debreceni nemesi családra vonatkozó adatok felsorolása, ami kétséki-vül igen becses az egyes és jobbra ma is élő családok leszármazottjára nézve.

Herpay munkája a Méliusz-könyvkereskedésben kapható.

Hírek

ARANY

A bánatos bús magyar éjszakából
Köszöntelek — bolyongó tisztelőd, —
Arva népünknek örök büszkesége!
Meghatva állok kö-arcod előtt.

Elhoztam lelkiünk fájdalmas szerel-
mét

Remegve ontom lábaid elé,
Reményt, hitet adj ó cserébe érte,
Ép úgy mint egykor — jobb jövő
felé!

..... Szomorú volt akkor is a ma-
gyar ég,

Hazád fölé terhes felhő borult;
Lelked kincsét hintetted pazar
kézzel

S a gyászos felhő, alssan elvonult...

Halálosan bús újra a sok csillag
Hazánk egén s a fényük halavány,
Baljós jövőndő teríti ránk tiltkát
S most szomorú csak, a magyar
magány...

Most világíts, vigasztalj énekeiddel,
Mélységes gyászunk most oszlassad
el,

Most erősíts meg, bizó szent hitünk-
ben:

Hogy Árpád földje nem pusztulhat
el!

(Nagyszalonta, 1925 július)

MONUS FERENC

— Dr. Magoss György polgár-
mester hazáján. Magoss György dr.
polgármester szabadsága közelesem
lejár. A polgármester értesítést
küldött, hogy néhány nap mulva
azaz július Karlsbadból, ahol szabad-
ságidejét tölti. Lehetséges, hogy
még e hét végén, de legkésőbb a kö-
vetkező hét elején hazaérkezik.

— Az egyetem bölcsészeti karán
a jövő tanévben is lesznek termé-
szettudományi előadások. Az egye-
tem bölcsészeti karán a természettu-
dományi előadások a jövő 1925—
1926. tanévben is meglesznek, épp-
úgy, mint a múlt évben. Ennek kö-
vetkeztében kémia-fizika, matema-
tika és fizika szakos bölcsészhall-
gatók tehetnek e tárgyakból mind
tanári vizsgálatot, mind doktori
szigorlatot is.

— A Szent István napi munka-
szünet. A Kereskedelmi és Iparka-
mara közli érdekltségével, hogy
tekintettel a mai Szent István napi
nemzeti ünnepre, a fűszerkereske-
dések és élelmiszerüzletek déli 10
óraig nyitva tarthatnak, a többi
üzletek az egész nap tartamára zá-
rva lesznek. Szigorú utasításokat
adtak ki a hatóságok is, hogy a
mai napon az összes műhelyekben,
üzemekben a munkaszünet betar-
tandó. A magunk részéről üdvö-
snek találunk, ha a nagyobb épüle-
tek tulajdonosai — lévén Szent Ist-
ván nap egyik legnagyobb nemzeti
ünnepünk — kitűznék házaikra a
piros-fehér-zöld lobogót.

— A hadirokkantak, hadiözve-
gek és hadiárvaik augusztus havi
illetményeinek kifizetése: testüle-
teknek és tisztéknek augusztus hó
22-én, a többieknek pedig augusztus
24-től 31-ig délelőttként 9 és
1 óra között fog eszközölni. Meg-
bizottak csak szabályszerű megha-
talmazással vehetik át az illet-
ményt. Debrecen sz. kir. város Nép-
jóléti Hivatala.

Magánházakban is kutatnak csempészt szőnyegek után

Még mindig nincs meg a vármegyezség

A nagy port felvert vámcsalás
ügyében tegnap az az újabb fejle-
mény keletkezett, hogy most már
magánházakban is kutatnak csem-
pészt szőnyegek után. Ugyanis
felmerült az a gyanu, hogy csem-
pészt magánosoknak adták el jó-
val áron alul a csempészt szőnye-
geket. A kutatásnak eddig nem lett
pozitív eredménye.

Teljesen tisztázta magát minden
gyanu alul Kertész Dezső, Piac u.
10. szám alatti fűszer- és csemege-
kereskedő, kinek raktárában a
csempészt szőnyegből származó texti-
lárúkat találtak. Kertész Dezső ennek

dacára ártatlanul keveredett az
ügybe; őt ugyanis egyik ismerőse,
ki szerepel a csempészt ügyben,
kérte meg, hogy néhány csomag
árút nála elhelyezhesse. Kertész
szívességéből adott az árúnak helyet
és nem is tudta, hogy az milyen
eredetű. Ezt a tényt tanukkal is
igazolta, így ellene az eljárást meg-
szüntették.

A csempészt ügyben egyébként
a leleplezett felek ügyvédjei még
mindig folytatják az arra vonat-
kozó tárgyalást, hogy „vármegye-
zséget” kössenek. Döntés még most
sem történt.

Erkölcsei bizonyítvány helyett letartóztatás

Lengyel Béláról, egyik debreceni társaskör vendéglősé-
ről éppen akkor derült ki, hogy körözés alatt áll, mikor
erkölcsei bizonyítványt kért

Élénk feltűnést keltett Debrecen-
ben, hogy Lengyel Bélát, az egyik
debreceni társaskör vendéglősét a
debreceni rendőrség letartóztatta.
A vendéglős letartóztatása főként
azért keltett feltűnést, mert Len-
gyel Béla sokan ismerték Debrecen-
ben, hosszú időn át egyik elő-
kelő étteremben pincéreskedett,
ahonnan április végén lépett ki s
önállította magát, majd május
1-én átvette az egyik debreceni
társaskör vendéglőjének vezetését.

Lengyel Béla Debrecenben kezd-
te el pályafutását és 1923-ban
mint éthordó és szivaros fiú szol-
gálta ki a vendégeket. Mindenki
csak per Béla szólította és senki
sem tételezte fel róla, amikor pá-
rolgó ányérokkel kezében szervi-
rozta az étterem kitűnő konyhája-
nak főztjét, hogy azt egy körözés
alatt álló egyén teszi vendége elé.

Pedig Lengyel Béla már 1919
óta körözés alatt állott. Jött-ment
a városban, kiszolgált rendőrtiszt-
viselőket, bírókat, ügyészeket, s a
társadalom legkülönbözőbb rétegé-
ből kikerült vendéglői látogatókat,

de multját sikerült titokban tar-
tania.

Két héttel ezelőtt aztán Lengyel
Béla — már mint a társaskör ven-
déglőse — erkölcsei bizonyítvány ki-
állítására végett fordult a debreceni
rendőrkapitánysághoz. Az erköl-
csi bizonyítvány kiadását megelő-
zőleg a rendőrség kikutatva a ké-
relmező előéletét, formálisan nyo-
mozást folytatnak le az illető elő-
életére vonatkozó összes adat fel-
derítése, illetőleg megállapítása
tárgyában.

Ezt a vizsgálatot megejtették
Lengyel Béla előéletére vonatkozó-
lag s ekkor bizonyos sok olyan
gyanus dolog merült fel. Kiderült
aztán, hogy Lengyel Béla a pest-
vidéki királyi ügyészség 1919 vége
óta körözi. Persze azonnal detektí-
vek mentek ki érte s előállították
a rendőrségen, ahol lealtalták a
rendőrségi fogdába, majd 1925 aug.
16-án átadták a debreceni királyi
ügyészségnek, ahonnan felszállították
Budapestre.

Még csak ezután fog kiderülni,
hogy Lengyel Bélát miért körözték.

A megszállott Felvidék athlétái Debrecenben

Felhívás a debreceni közönséghez

Az idén hatalmas lendülettel
szökött előre az atlétika s külö-
nösen a vidéken tüntek elő nagy
tehetségű versenyzők s értek el —
nemzetközi viszonylatban is — el-
sősorú eredményeket. A Magyar
Atlétikai Szövetség keleti kerülete
különösen dicsőkedhet ilyen ven-
senyzőkkel. Bácsi Péter, Gyulay
Gábor és Hadházy Dezső, kiválóan
megállják helyüket a külföld előtt
is. A keleti kerület vezetősége pe-
dig atlétáinak sikeres szereplése
után igen helyes érzékkel ragadja
meg az alkalmat, hogy a külföld
előtt is propagálja a magyar sport
életrevalóságát, éppen azért meg-
egyeztést létesített a Kelet-szlovensz-
kói kerülettel, amely kerület a csehi
sportnak legtehetségesebb versen-
zőit öleli fel, mint pl. dr. Görög és
Stanislay, akik mindketten igen
eredményesen képviselték a felvi-
déki magyar sportot a bécsi öt nem-
zet versenyén. De nemcsak ők, ha-
nem a többiek is mind igen tehet-
séges atléták, akik az elnyomatás
alatt is hirdetik a magyar nemzet
sportra termetségét s a vasárnap,
augusztus 23-iki Kelet-szlovensz-
kó-

Keletmagyarország országrészek
közötti atlétikai versenyen legtelje-
sebb gárdájukkal vonulnak fel.

E verseny annál is inkább meg-
érdemli a debreceni közönség ér-
deklődését, mert a keleti kerület-
nek a háboru óta ez az első nemzet-
közi mérkőzése, amelyen — sajnos
— elszakított véreink idegen állam
színeiben versenyeznek s idegen ál-
lam színeiben propagálják a ma-
gyar atlétika nagyságát. A triano-
ni béke után Debrecen is egyik vég
vára lett a magyar kulturának, —
sport szempontból pedig a magyar
testi kultusz terjesztését van hivat-
va propagálni. Ilyen propaganda-
jellegű lesz a vasárnapi atlétikai
verseny is, amely verseny egy mér-
kőzés-sorozatnak a megindítója a
Kelet-szlovensz-
kói és Keletmagyar-
országi kerületek között, a két ke-
rület által kölcsönösen felajánlott
vándordíjakért.

A vándordíjakért folytatandó
versenyek alkalmával azonban a
Felvidék atlétáinak meg kell győ-
ződniek arról is, hogy a megese-
nített haza magyarsága élénk ér-
deklődéssel kíséri a Felvidék ma-

gyarjainak munkásságát és vállve-
tett munkával küzd a magyarság
jogainak érvényesítéseért. Minden-
kének kötelessége tehát a MASz
keleti kerületét támogatni a ma-
gasztos cél elérése felé törekvő
munkájában s a 23-iki atlétikai
verseny tüntetés kell, hogy legyen
a mellett a mindannyiunk által
őhajtott és vallott eszme mellett, a
mely nem engedi a vértünkben való
véreink és testünkben való testnek
idegen elnyomatás alatt való sa-
nyargattatását.

A verseny előtt a vármegye és
város, valamint a MASz fogják üd-
vözölni felvidéki testvéreinket. A
Magyar Atlétikai Szövetség keleti
kerületének vezetősége, — hogy mi-
nél szívélyesebb tegye a testvér-
magyarok ittartózkodását, — fel-
kéri Debrecen hazafiasan gondol-
kozó közönségét, hogy legyen segít-
ségére ebbeli törekvésében s akik
szívesen vállalják egy-két felvidéki
magyar atléta teljes ellátását és
elszállását, szombat estétől va-
sárnap estéig szíveskedjenek nemes
szándékukat személyesen vagy te-
lefonon dr. Kupinszky Sándor vá-
rosi aljegyző, kerületi pénztáros
urral közölni. (Telefon: 541.)

Csak egy mosolyt...

A víz.

— Öregem, hagyj föl a borivás-
sal, nincs egészségesebb ital a víz-
nél.

— Másnál talán igen, de ha ne-
kem csak a cipőmtalpát éri a víz,
mindjárt máthát kapok, mi lenne
velem, ha a gyomromba kerülne.

— Visszaszánd a debreceni do-
hánygyár. Tudvalevő, hogy a deb-
receni dohánygyár a szanálás kö-
vetkeztében redukálta üzemét s így
a munkások s a munkások egy ré-
szét elbocsátották. Most a gyár ve-
zetősége meglepetésszerűleg 36 női
munkaerőt visszavett s tervbe van
véve, hogy további 50 elbocsátott
munkást alkalmaznak. Amint érte-
sülünk, az elbocsátott munkások-
nak újból való alkalmaztatása az-
ért vált szükségessé, mert a debre-
ceni dohánygyár a két évvel eze-
lőtt beszüntetett szivarkagyártást
újából bevezeti.

— Ma déltől holnap délig nem
dolgoznak a borbélyok. A debre-
ceni Ipartestület borbély-fodrász
szakosztálya ezúton hívja fel a
szakosztály tagjainak figyelmét, —
hogy a rendelet értelmében üzletei-
ket ma délben 12 órától holnap déli
12 óráig tartásuk zárva Felhívjuk
egyben a közönség figyelmét is
ezen körülményre és kérjük, hogy
szükségleteiket fenti időpontig ki-
elégíteni szíveskedjenek.

A vagyonadó lajstromokat köz-
szemlére tette az adóhivatal. Az
1925. évi jövedelem-, vagyonadó
lajstromok közszemlére vannak s a
városi adóhivatal értesíti az adó-
zókat, hogy a fent nevezett kivetési
lajstromok az 1925. évi 500. PM sz.
hivatalos összeállítás 52. és 53. pa-
ragrafusai alapján folyó évi aug.
hó 10. napjától szeptember hó 2-ik
napjáig bezárólag 15 napi közszem-
lére a kerületi adóhivataloknál köz-
szemlére kitétték. A kivetési laj-
stromokat mindenki megtekintheti
és a mások adójára vonatkozó írás-
beli észrevételeit a lajstrom köz-
szemlére tételének utolsó napját
követő 15 napon belül a m. királyi
adóhivatalnál benyújthatja. —
Városi adóhivatal.

Pálinkafőző- mosó-, lekvár- és cserfőző rézüstök

legelőcsöbben beszerezhetők — részletfizetésre is. — Pálinka főző üstökhöz szab. „LEPAROLO KÉSZÜLÉK” gyártója

Mándoki Ferenc rézművesnél, Debrecen, Arany János-u. 13. — Telefon 12—24.

Dobler Ferenc nyilatkozata.

Kaptuk a következő sorokat:
Tekintetes Szerkesztő Ur! B. lapja augusztus 9-iki számában megjelent „A telepesi doktor ur karrierje” című cikk állításaival szemben engedje meg, hogy kijelentsem a következőket:

A való tényállás az, hogy dr. Tüdös Kálmán egészségügyi főtanácsosnak kijelentettem, hogy az orvos tudor; oklevél megszerzéséig a helyettesítő látogatásokról tartózkodom s ezen ígéreteket be is tartottam.

A telepen lakók közül nagyon sokan ismernek, akiknek legnagyobb része a klinikai ambulanciákra bejárt kezelteni magát és ott ismert meg. Köztudomású pedig, hogy klinikákban orvosi gyakorlat elsajátítása végett ott levő medikusokat doktor urnak szólítják meg a betegek és innen datálódott az, hogy egyszerűbb képzettségű ismerőseim doktor urnak titulálnak.

Budapesti szereplésemre az alábbi működési bizonyítványt közlöm: „Alulírott ezennel igazolom, hogy Dobler Ferenc szigorló orvos ur 1919 január 1-től 1920 május 1-ig az akkor vezetésem alatt állott tüdőbeteg gondozó intézetben (Budapest, VIII. Kistemplom utca 6) fizetési segédorvos gyakornokként volt alkalmazva. Ez idő alatt ugy egyszerűen, mint buzgalma, működésben való pontossága és lelkiismeretes bánásmódja miatt velem minden tekintetben a legnagyobb mértékben meg voltam elégedve. — Budapest, 1923 márc. 8. Dr. Kenczler Gyula s. k., P. H.”

Dobler Ferenc, szig. orvos.

— *Az üzlettulajdonosok barátjainak a „barátja”.* Különös módon követett el szélhámosságokat egy 22—23 év körüli fiatalember. Azzal állított be különböző debreceni üzletekbe, hogy az üzlettulajdonosok barátjainak a barátjának adta ki magát s azok nevében kisebb-nagyobb összegeket kért kölcsön, házbár meg adófizetési zavarokat hozván fel indokul. Így Vitárius Sándor orvosi működéséhez azzal állított be, hogy őt barátja: Pintér Simon lakatos mester küldi Vitáriushoz, a barátjához, hogy adjon kölcsön 80.000 koronát, mert lakbért kell fizetnie. Vitárius adott s természetesen, hogy Vitárius nem kapta vissza a pénzt, mert a barátjának a barátja nem volt barát, hanem szélhámos. Hasonló trükkkel több debreceni kereskedőt becsapott, akik egytől-egyig bedőltek a nem mindennapi szélhámosnak. A rendőrség megindította a nyomozást. A szélhámos személyleírása a következő: középtermetű, a haja szőke, a szeme kék.

— *A Kereskedők és Kereskedelmi Alkalmazottak Nyugdíjintézetének hivatalos órái.* A közelmúltban hírt adtunk róla, hogy a Kereskedők és Kereskedelmi Alkalmazottak Nyugdíjintézete e hó 10-től kezdve hivatalos működésébe kezdte. Mint szociális intézmény iránt érdeklődtünk s örömmel tapasztaltuk, hogy az érdeklődések s a beiratkozások városunknak megfelelően történtek, nemesak a város területéről, hanem a vidékről is. — Ezen jelekből ítélve hisszük, hogy ezen intézmény, nevéhez méltóan, komolyan fogja helyét elfoglalni s hivatalát teljesíteni. Ezen intézet a hivatalos óráit hétköznapokon délután 4—8 óráig s vasárnap és ünneppal délelőtt 9—12-ig tartja a Kereskedők Társulat épületében levő Kereskedelmi Betegsegélyező Pénztárnál, hol mindenki felvilágosítást nyerhet a belépésre vonatkozólag.

„Debrecen” telefon száma 789.

A 39-es emlékmű leleplezésének programja.**József főherceg beszédet mond az ünnepségen.**

Mint már hírt adtunk róla a debreceni 39-es elesett hősök emlékművét szeptember 6-án leleplezik le nagy szabású ünnepség keretében. Az emlékbizottság most készíti elő az ünnepély programját, mely valószínűleg a következő lesz:

1. Istentisztelet a különböző vallásfelekezetek templomaiban fél 9—negyed 10-ig.
2. Kivonulás az emlékoszlophoz.
3. Fogadtatás 10 órakor.
4. Besztercebányai Klein László tábornok engedélyt kér a szobor leleplezésére.
5. József főherceg ünnepi beszéde az elesett hőökről.
6. Lepel lehullásakor Himnusz, tisztelgés és diszlóvés.
7. Katonai dalárda éneke.
8. Vályi Nagy Géza alkalmi költeményének elszavalása a szerző által.

9. A hősi halottak névsorának elhelyezése az emlékműben. Szobor megkoszorúzása.

10. Szoborbiz. elnök Klein László tábornok átadja a szobrot Debrecen sz. kir. város közönségének.

11. Debrecen sz. kir. város közönsége nevében dr. Magoss György polgármester átveszi a szobrot.

12. Szózat. Katonazene, éneklés a közönség.

13. Az emlékmű megtekintése.

14. Csoportosítása a csapatoknak és a volt 39-eseknek az elvonuláshoz (Diszmenet).

15. Diszbed.

Megelőző nap este a Csokonai-színházban diszeloadás, melyen szintén megjelenik József kir. herceg. Az ünnepélyen Horthy kormányzó más elfoglaltsága miatt csupán képviseltetni fogja magát.

Aki 11 év után ad életjelt magáról**Háborus regény**

Varga Ferenc debreceni származású katona, aknek felesége s négy gyermeke van Debrecenben, az első mozgósítás alkalmával bevonult katonának, a szerb harcra került és fogságba esett s mindmáig nem adott életjelt magáról.

11 évi távollét után most került haza egy szintén debreceni származású katona, aki orosz feleségével s négy gyermekével tért vissza Szibériából szülővárosába. Ez a katona kereste fel most Varga Ferencét s tudatta vele, hogy férje él, de eddig — 11 évig — azért nem tudott életjelt adni magáról, mert

kénszermunkára ítélték a vörösök, akiknek kezei közé úgy került annakidején Varga Ferenc, hogy a szerbek Oroszországba szállították még a cárizmus idején.

A vörösök egy Vladivosztozk környéki olombányában dolgoztatják Varga Ferencet, aki 37 éves ember léteire teljesen megöszült.

Természetesen, hogy a nagy nyomorban élő Varga-család nagyon megörült a hírek, mely arról szól, hogy a végleg eltűntnek hitt családtag él, boldogságuk azonban csak úgy lenne teljes, ha a férj hazajöhetne.

Több ezren utaztak fel Hajdumegyéből a budapesti Szent István napra

A régi jó szokás, a debreceniek felutazása a budapesti Szent István-napra újból felélénkült. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a MAV feljuttotta a Szent István-napi különvonatjáratokat, mellyel együtt félárújegy váltására s adott kedvezményt erre az egy napra. Értesülésünk szerint Debrecenből

eztall rengeteg ember utazott fel Budapestre, érdeklődtünk a nagy pályaudvar pénztáránál, ahol hivatali titoktartásra hivatkozva — csak azt a választ adták, hogy sokan. A menetjegyrodnál tegnap 2000 ilyen kedvezményes jegyet adtak el.

Kegyetlenül meggyilkolt gabonakereskedő

Céllövészeti gyakorlatokat tartott a gyilkos és ugy végzett áldozatával — A gyilkos szintén terménykereskedő — Rémes büntény Jászladányban

Budapest, augusztus 19. Mintegy három héttel ezelőtt július 30-án a kora délutáni órákban borzalmas gyilkosság történt Jászladányban, a Tiszasülyre néző országon. A gyilkosság áldozata Bettenbuck István tiszasülyi gabonakereskedő. A gyilkos Halas József ugyancsak gabonakereskedő. Bettenbuck István búzát szállított Jászladányba. Visszatérésben a tiszasülyi malom előtti uton Halas József várt rá és felkérdezkedett a kocsiára.

Amikor a malom elé érték, Halas lehívta a kocsiáról Bettenbuckot azzal, hogy négy szemkört szeretne vele beszélni. A gabonásszekerek tovább folytatták utjukat, csak a pegyedik utolsó kocsi várt Bettenbuckra. Ennek a kocsiára látta, hogy a két ember előbb békésen beszélgetett, azután vitatkozni kezdett, később elváltak és ekkor Halas hirtelen lekapta válláról vadászfegyverét és hátulról orvul Bettenbuckra lőtt. A lövés Bettenbuckot a vállán érte. A sebesült

ember lerogyott az árok szélén és ekkor a legrettentőbb jelenet játszódott le.

A sebesült nem vesztette el öntudatát és végső erőfeszítéssel megpróbált kímálsni az árokból, de Halas József újra leemelte a fegyvert és közvetlen közelről, félméternyi távolságról a szerencsétlen embert halántékon lőtte.

Bettenbuck kocsiá gazdája segítségére akart sietni, de a gyilkos újra megtöltötte fegyverét és a kocsiát megfenyegetve, a szántóföldet át elmenekült. Valószínű, hogy Halasnak Bettenbuckkal anyagi differenciái lehetnek. Arról is beszélnek, hogy a gyilkosság bosszu műve volt. Napokkal a gyilkosság előtt több szemtanú szerint Halas céllövési gyakorlatokat végzett és többet látta állkódni Bettenbuck háza körül, többet hallották azt is, amikor Halas kijelentette, hogy itt valaki meg fog halni.

Halast nem tudták felkutatni.

Hir szerint külföldre szökött. Halas egyébként a község leggazdagabb embere volt, akinél a gyilkos elkövetésekor nagyobb mennyiségű pénzüsség volt. Csak nemrégiben adta el földjét 4000 dollárért, ezenkívül eladta két házát is. A falu lakosságát már azért is izgalomba tartja az eredménytelen nyomozás, mert Halas megölésével fenyegetett többeket és most félnek a fegyves ember bosszújától.

Pénzzel lelt tárcá, melyért senki sem jelentkezik.

Vásár vasárnapján délután egy titokzatos fiatalember egy nő társaságában megjelent a Vadász-kürt szállóban, ahol szobát váltottak, — majd elvonultak.

Kis idő múltán a fiatal nő elment, majd követte őt a fiatalember. Távozásuk után, minthogy a szoba rövid lejáratú bérletet nyomban kifizették, a szálló szobaasszonya bement a szobába. Ott szétnézett és akkor a legnagyobb meglepetéssel egy bőrtárcát talált, melyben jó pár millió korona, 200 cseh korona és egy váltó volt.

A szobaasszony azt gondolván, — hogy az illető férfi visszatér a tárcáért, azt eltette a szálló szekrényébe. A tárcáért azonban a fiatalember még mind máig nem jelentkezett.

Azt hiszik többen, hogy a tárcá a fiatalemberhez illetim uton került, de az is meglehet, hogy a fiatalember azt gyanítja, hogy tárcáját a vásár zür-zavarában ellopták ügyes zsebtolvajok s bottal ütheti a nyomát.

Mint értesülünk, a szálló szobaasszonya a talált tárcát ma fogja beszállítani a rendőrségen.

A Kuria is halálra ítélte Luxics Józsefet, Simánék gyilkosát.

Ismertes, hogy Luxics József, munkanélküli napszamos 1923 júliusában bestiális módon rátört a Wekerle-telepi baraknegyedben lakó Simán Endre dr. hírlapíróra és édesanyjára. Simán Istvánra és álmukban baltával aryonütötte őket, majd magához vette Simán Endre ruháit, távozása előtt az ágy alá helyezte az égő petroleumlámpát, hogy felgyújtva a lakást, eltüntesse bűncselekményének nyomaikat.

A pestvidéki törvényszék gyilkosság és rablás büntetésében, valamint gyújtogatás kísérletében monotta ki Luxicsot bűnösnek és ezért életfogytiglani fegyházra ítélte. — Ma tárgyalta a Kuria a bejelentett semmisségi panaszokat.

A Kuria szüneti tanácsa Bolgár Viktor dr. koronaügyész helyettes felszólalása után helybenhagyta az ítélőtábla által hozott halálos ítéletet és azután átalakult kegyelmi tanácsa, hogy határozzon a megkegyelmezés tárgyában hozandó javaslatról. A kegyelem kérdésében zárt tárgyaláson határoz a bíróság.

— *Végh Lászlót, a Siguranca szerzőjét most már végérvényesen tiltották Románia területéről.* — Végh László orvostanhallgató és jó tollú fiatal író darabját, a Sigurancát annakidején Debrecenben is színrehozták, mely szép sikereket aratott. Végh Lászlónak szülői Érmihályfalván laknak s midőn azok meglátogatására átment a határon, a Siguranca miatt a románok elővették, most pedig Románia területéről, mint „kémgyanus magyar detektív” örökidőkre kitiltották.

Sport

Sivár az ünnepi program

Nemrégiben még fogalom volt a debreceni sportban a Szent István napja. Az egyesületek vetélkedtek ezért a napért és az volt a boldog, amelyik ezen a napon mérkőzést, — vagy versenyt rendezhetett. A legjobb fővárosi csapatokat, vagy atletikát lattuk városunkban és a közönség örömmel kereste fel a sporteseményeket. Annál szomorúbban kell megállapítanunk, hogy Szent István napja minden jelentősebb sportesemény nélkül fog lezajlani s az a kevés sportesemény, mely még mindig ragaszkodik a sporthoz, ezuttal sem kapott semmit és a sport ismét elesett egy naptól, amely alkalmas lett volna a propagandára.

Elszomorító látni, hogy az egyesületek valóságban mesterségesen szoktatják el a közönséget a sportesemények látogatásától. A szerény eszközökkel dolgozó birkózás és atletika kitölt ugyan néhány hetet, amikor dicsegetéreméltó ambícióval igyekeznek a közönségnek igazi sportot nyújtani, azonban a közönség lömegének érdeklődését felkeltő futballsport vezetői még csak kísérletet sem tettek arra, hogy elsőrangú csapatok vendégszereplésével igyekezzenek az elpártolt közönséget visszazserezni. A nívótlan bajnoki küzdelmek után joggal várhatta a közönség a nagy attrakciókat, de ehelyett csak néhány III. osztályú csapat rugkapálását kapta, amelyeket a megérdemelt részvételezés kísért.

Nem áll meg az egyesületek azon védekezése, hogy biztos a deficit. Az Észak-Kelet serlegmérkőzésen harminc millió korona volt a bevétel. A debreceni közönség nagyigényű, csak az abszolút jóra kíváncsi és akik visszaemlékeznek a békeévek nagyszerű sporteseményeire, amikor a bécsi Viktória, a lembergi Pogon stb., vendégszerepltek főmótt nézőtér előtt, megállapíthatják, hogy igenis a közönség érdeklődik a jó sportesemények iránt. Ez a rövidlátó politika megbosszulja magát a debreceni futballsporton is, mert így a játékosoknak nincs alkalmuk tanulni nagyevű ellenfeleiktől és így természetesen lehanyatlak a debreceni futballsporton a közönség részvételezésének. Az egyesületek vezetőinek tudatára kell ébredni annak, hogy a közönség érdeklődését csak igazán jó sporteseményekkel lehet felkelteni és akkor lesz bevétel is.

Az ünnepnapon egyébként a Harmónia SC tartja harmadik bemutatkozó mérkőzését a DKASE ellen az ügertéri pályán. Előzőleg a Kereskedők ifi. csapata mérkőzik a DMTE ifi. ellen, a Rottmann díjmérkőzésből kifolyólag belépődíj nincs.

A DVSC Miskolcon.

Bajnokcsapatunk, a DVSC kemény mérkőzést vív ma Miskolcon az északi kerület legstílusosabb csapatával, az MVSC-vel. Az MVSC jelelős játékerőt képvisel, különösen a csatársora elsőrangú és így a DVSC-nek legjobb tudását kell kifejteni, ha jól akar szerepelni.

Eltiltott néző.

Kisvárdán nem a legszöndesebb a sportpublikum és bizony sokszor kellemetlen incidensek fordulnak elő a bíróval, vagy a vendégszereplő szemben. A fegyelmi bizottság most drákói ítéletet hozott, mert Schwartz Sándort, egy, fanatikus

Kisvárdai nézőt Havas szövetségi bíró megsértéseért egy évre tiltotta el a magyarországi pályák látogatásától.

Megindul a bajnokság vasárnap egyelőre ugyan csak a II. osztályban, hogy a kis II. osztályú vidéki egyesületek még a rossz idő beállta előtt befejezhessék a szezont. Vasárnap már 12 II. osztályú csapat játszik bajnoki mérkőzést, amelyekre a bíróküldő bizottság a következő bírót küldte ki: Kisvárdai: KTE—NyMTE: Chladek, Nyiregyháza: NyVSC—KISE: Kondor, Kisvárdai: KSE—NyPostás: Kerekes, Debrecen: Harmónia—DMTE: Machó, Püspökladány: Pvasutas—KIKSE Tamássy, Törökszentmiklós: TTE—TMOVE: Hajdu.

A DKASE

Derecskén játszik vasárnap, ellenfele az ottani Move lesz. Bíró: Szántó.

Fővárosi csapatok Berettyóújfalun

Amíg a debreceni egyesületek félnek a fővárosi csapatok lehozatalától és unalmas egymásközötti mérkőzésekkel töltik ki a nyári szezont, addig az az agilis Berettyóújfalusi SE hétről-hétre látja vendégül a fővárosi csapatokat. E héten is két fővárosi csapat vendégszerepl a BUSE ellen. Csütörtökön a budapesti Föv. TE míg vasárnap a BAK lesz a BUSE ellenfele. Mindkét csapat jelentős játékerőt képvisel a budapesti II. osztályban és így a feljavult BUSE-nek a legjobb formáját kell kijátszani, ha győzni akar. A csütörtöki mérkőzést Havas, míg a vasárnapit Káldy vezeti.

Nemzetközi boxmérkőzés Debrecenben.

A Debrecenben mindjobban felinduló nehéz atletika egyik legkiemelkedőbb eseménye fog lezajlani csütörtök este fél 9 órakor az Arany Bika disztermében. Ugyanis a nemrégiben Bécsben rendezett nemzetközi boxmérkőzésen Steinbach osztrák bajnok sérülése miatt eldöntetlenül mérkőzött Rízsa magyar bajnokkal. A két bajnok akkor megállapodott abban, hogy a mérkőzést megismétlik magyar földön. A debreceni testnevelési felügyelőségnek sikerült a bajnokokat megnyerni.

hogy a mérkőzés Debrecenben tartásuk meg és így ez a nagyszerű esemény a debreceni közönségnek jut. A mérkőzésnek más nemzetközi vendége is lesz, mert Gutfreund osztrák bajnok mérkőzni fog a Barcelonából hazatért kiváló magyar boxolóval, Horváth Józseffel, míg Milton erdélyi bajnok ellenfele a Debrecenben is jóismert Bernvaller Andor lesz. Az érdekes boxmérkőzések előreláthatólag rekordközönség fogja végignézni. Egyébként a rendezőség terített asztalokról gondoskodott, ahol előzékeny kiszolgálás fog gondoskodni a közönség frissítővel való kiszolgálásáról. Helyi árak 12 ezertől 40 ezerig.

Paulovich Pál visszautasítja a nyiregyházi támadást

Paulovich Pál, a birkózó szövetség keleti kerületének előadója levelet intézett szerkesztőségünkhöz, amelyben Weisz Zoltánnak, a NyTVE volt előadójának válaszol a „Nyirvidék”-ben megjelent támadásra.

Weisz Zoltán ex-előadó urnak Nyiregyháza.

Hosszu és izléstelen személyeskedő nyílt levelére csak az alábbiakat jegyzem meg:

Dr. Csillag Miklós, a Birkózó Szövetség főtitkárának elnöke alatt megtartott fegyelmi bírósági tárgyaláson, mely három óra hosszáig tartott, dr. Lengyel Zoltán hadbíró főhadnagy, kerületi ügyész előterjesztésére a fegyelmi bíróság tagjai: Majerszky Béla és Dózsa György — mind oly nevek, melyek előtt az egész sport társadalom tisztelettel hajol meg, hozták meg az ítéletet, mely szerint Önt örökre eltiltották minden tisztség viselésétől a birkózó sportban.

Méltó jutalma ez ölete rövid sport-ténykedésének s én nem mondhatok mást, mint isztem a költőt:

„Eljártszottad kis játékidat, kedves fiu, hamar játszottad el.”

Paulovich Pál
Kerületi előadó.

A futballbírák és jelöltek részére

dr. Dóczy Gedeon tanársegéd ma, csütörtökön tartja a mentőtanfolyam második előadását. A bírák és jelöltek feltétlenül jelenjenek meg.

A DUE

12 tagú versenycsapatával — mint értesülünk — Jászpatába megtartandó uszóversenyre utazott, ahol vízipóló mérkőzések s egyéb versenyszámok lesznek.

MILYENIDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban meleg, derült idő uralkodik. A hőmérséklet jórészt a normális fölé emelkedett.

Jóslat: Növekedő felhőzettel, a meleg csökkenése s zivatarra vagy esőre hajló idő.

TUZZSÉ

Terménytőzsde.

A gabonátőzsde szilárd hangulatban indult, az üzleti forgalom azonban mindvégig igen szűk keretek között mozog. Az amerikai buzában szeptemberre 2 centes áresést jelentettek. A budapesti tőzsde szilárd alaphangulatát az amerikai áreséssel szemben kisebb kontramindfedezőkkel azzal magyarázzák, hogy a csehszlovák és a német gabonapiacok is szilárdak. Zárlatig mintegy 60—70 vagon buza cserélt gazdát általában a tegnapi árakon.

A tőzsdetanács hivatalos árjegyzései a következők:

76-os tiszavidék buza 375—377,5, fehérmegyei 370—372,5, pestvidéki és egyéb dunántúli 367,5—372,5, 77-es tiszai 380—382,5, fehérmegyei 375—377,5, eoyéb dunántúli és pestvidéki 372,5—377,5, 79-es tiszai 385—387,5, fehérmegyei 380—382,5, egyéb dunántúli és pestmegyei 380—382,5, rozs 272—277,5, takarmányrapa 270—28, sörarpa 320—360, ujbuz 260—275, tengeri 265—267,5, repce 555—55, korpá 18—195 ezer korona Budapest.

Az aranykorona árfolyama

a dollár árfolyamán 14,382 papirkorona.

Zürichi zárlat.

Páris 2415, London 2504 és fél, Newyork 515 és fél, Brüsszel 2315, Milánó 1865, Hollandia 207,65, Berlin 122,68 háromnegyed, Bécs 72,50, Szófia 375, Prága 1525, Varsó 92,5, Budapest 72,55, Belgrád 922,5. Bukarest 265.

Ferencvárosi sertésvásár.

Irányzat szilárd. Felhajtás 1350, Árak: könnyű 17—19, közép 21—21,50, nehéz 22—22,50.

Darab	Ár	Érték
Dollár	70540 K	71370 K
Angol font	345000 K	347000 K
Hollandi forint	28315 K	28585 K
Francia frank	3341 K	3371 K
Svájci frank	13797 K	13897 K
Léva	509 K	517 K
Cseh korona	2101 K	2117 K
Lira	2579 K	2603 K
Lej	263 K	269 K
Dinár	1252 K	1274 K
100 n. márika	16830 K	16980 K
Lengyel márika	11585 K	12035 K
Osztrák korona	9970	10044 K

— Tűkgyártás, ivergészolás, kirakatok tükrözése, Sipkovits, Sziv-u. 14—15, Telefon 356

— Ablakok minden nagyságban gyári árban kaphatók. Blattner ablakgyár, Sziv-utca 14.

Felálló szerkesztő: PÁLFI JÓZSEF
Kedje a T. H. könyv- és lapkiadó vállalat

nyomatott a Tiszántúli Hírlap A-6 nyomdájában.

Olvassa lapunkat!

Férfi és fiu ruhát csakis a MAGYAR RUHAIPAR

Bikaszálló alatti férfi és fiu ruha áruházában vegyen, mert annak áru tartósak, árai pedig nagyon olcsók.

Vászon és nyári öltönyök leszálított árban kaphatók.

Mit hirdet az Ingósgéközvetítő
(Calvin tér 19. ref. püspöki palota, a Fűvészkert utcába vezető oldalon. Telefon 11-99.) Ha bármit venni, vagy eladni akar, mindenképp előtt jöjjen el az Ingósgéközvetítőbe, melynek új üzlethelyisége a Calvin tér 19. szám alatt, a ref. püspöki bérpalotában, a Fűvészkert utcába vezető oldalon van. Milliósokat spórolhat meg és mindent egy helyen, a legelőnyösebb fizetési feltételekkel szerezhethet be, ha itt vásárol. Mindenféle művészi és ipari termékek, régiségek, bútorok közvetítése, vétel és eladása, heraktározása.

Fotó cikkek, fényképező gépek
olesóbban mint bárhol, legnagyobb választékban Berzékai műtermében Piac-u. 38., az udvarban. Lemez eladás darabonként is

Keréknarokat részletfizetésre
elad,
becserél, javít,
zománcoz és nikkelez
SZABÓ LAJOS műszerész
Magoss ucca 25.

Butor

kizárólag jó minőségben rész-
letekre is kapható
Weinrock Henriknél
Apolló butortüzlet, Miklósu. 2.

A Tavaszú idényre a
szövetek megérkeztek,
melyből elsőrendű elegán
férfi ruhákat készítek nagyon
jutányos árakban.
KERESZTESI uridivat szabó Varga-u. l.
Tessék meggyőződni!
Pontos kiszolgálás!

Mindennemű
fuvarozást
legjutányosabban és leg-
pontosabban eszközöl
Kovács Gyula és Balogh Béla
m. kir. postaszállítók köz-
ponti fuvarozási vállalata
Péterfia-utca 83. sz.
Telefon 8-64.

Legolcsóbb butorraktár!
Kossuth-u. 5. Gambrinus átjáró
Hálószoba, ebédlő
konyha berendezés
raktáron
Bálint Sándor
műbutorasztalos.

„Korona” vendéglő
kimerésben, kihordásra egy üter
faibor 11.000 kor.
Cséplés alkalmára elsőrangú 38% pá-
linka és rum 34.000 korona üterre.

Női felöltők

eredeti modellek kaphatók az
Apollo divatruházban
Piac- és Miklós-u. sarok.

Az őszi választékos áru-
raktár áll a t. vevő-
közönség rendelkezésére.
Férfi és női ruha- és kabát szö-
vetek, kreppdechin és japone selymek
minden színben. Férfi- és női
kész lehérművek, kötött ka-
bátok, vásznak, zefírek
harisnyák a
idényre idényre
legolcsóbb árak mellett.

Hitelképes egyéneknek kedvező részlet-
fizetési feltételek.

Új faraktár! LEGOLCSÓBBAN árúkat DESZKAI
LECZET, FARAGOTT FAT FÜRESZELI
FAT, GÖMRUDAT és mindentféle FAANYAGOKAT, CSEREPET és egyéb
építési cikkekkel
weinberger Jenő faraktára, DEBRECZEN,
Böszörményi-ut 2. (Stern kofegyárral szemben)
ÚJ FARAKTAR! ÚJ FARAKTAR.

Nyári idényből kimaradt egész finom
GYAPJU SZÖVETEK
mélyen leszállított árban
Feldheim Dezsőnél (Piac-utca 67.) szerezhethők be.

Pénze után
legmagasabb
kamatot
havonként 3 százalékot
fizet ma a
Nagy Lajos Áru- és Ingatlanforgalmi Vállalat Debrecen.
Központi Iroda: Veres ucca 9. — Alapított 1900-ban.
Legkisebb összeg, melyet fölvesz — 1 millió korona!
Kamat havonként előre fizetve! Fölvétel mindennap!

Az érdeklődőket szívesen felvilágosítják a Nagy Lajos Áru és Ingatlan-
forgalmi Vállalat puritán becsületességéről és tisztességéről a követ-
kezők, kiknek már volt kölcsönpénzük a Nagy Lajos Áru és Ingatlan-
forgalmi Vállalatnál.
Bálint András csendőr th. Dávid Gergely Szentanna-u. 36.
Beóthy Bálint földbirtokos Szent- Baumann Luiza Szentanna-u. 11.
anna-u. 58. Burav Mihály gazdálk. Faragó u. 20.
Bernáth Ferencné Méliuszter 15. özv. Csontos Lászlóné Bujósos-u. 6.
Csizmadia Lajos Apaffy-u. 29. Daróczy András Fűvészkert-u. 3.
Csordás István Bercsényi-u. 81. Gálffy Ferenc kir. tanfelügyelő s'ib.

Előzetes jelentés!
A Nagy Lajos Áru és Ingatlanforgalmi vállalat összes vállalatait és
központi irodáit összpontosítja és azokat ez év november 1. napjától
kezdve Maróthy György-utca 9. és Könyök-utca 11. számok alatti sa át
házaiban helyezi el! November 1-től kezdve tehát ott lesz együtt az
ingatlanforgalmi, lakásokat, hártateket közvetítő vállalat, a pénzügyi, má-
soló és szokosított vállalat, a gépirőiskola, Házasságközvetítő Intézet,
És a sajátüzemű hentesárnyár, valamint hentesáru csemegéüzlet is!
A Maróthy György-utca a Rákóczi-utcaból nyílik be, folytatása az
Egyalmom-utcának!

Apró hirdetések.

„Remény” jellegre levél van a
Debrecen kiadóhivatalában. Kéri
átvenni „Jogászfiu.” 417
Nősülni óhajtanak: 1. Hajdu-
böszörményi 25 éves ref. vagyonos,
intelligens gazdálkodó fiu, felesé-
gül venné gazdálkodó leányát. —
2. Nyiregyháza lakó 35 éves ev.
banktisztviselő, képzett kereskedő.
Ígénye nagyvonalú szerények. 3. Vidé-
ki ügyvéd, hatalmas klientúrával,
3 éves, nemeslelkű, igazi magyar
ur, föltétlen vagyonos nőt keres. —
Kor, vallás mellékes. Lehet egészen
egyszerű, de föltétlenül tisztességes
pogárnő is. — 4. Izraelita uradalmi
számartó, 37 éves akadémiai vég-
zettséggel feleségül venne vagyono-
s, intelligens izr. hölgyet, esetleg
gazdaságba, bérletbe beöcsülne. —
5. rszágosan ismert fővárosi orvos,
főúri életet élő 50 év körüli aggle-
ny, előkelő megjelenésű, tetőtől
talpig igazi ur, kinek kincseket érő
saját gyógyintézete és pazarul be-
rendezett 8 szobás lakása van a fő-
város szívében — megúván a túl-
szabad életet, nyugalmas családi
otthonra vágyik — megöcsülne. A
nő lehet bármilyen egyszerű, de
föltétlenül tisztességes, 37 évesnél
nem idősebb, bármilyen vallású,
legalább egy milliárd hozománnyal
rendelkezzék, lehetőleg földbirtok-
ban, mely továbbra is az övé ma-
rad. Sem szobabutor, sem konyha-
berendezés nem szükséges, — van
minden. — 6. Jog és államtudor, bi-
rói és ügyvédi oklevéllel, tényleges
állami szolgálatban, vagy vidéki
városban, 33 éves izr. vallású, fele-
ségül venne 25 évnél nem idősebb,
izr. háziasszony, szerény igényű, szőke,
középmagas, föltétlenül muzsikális
elismerten szép arcú, intelligens
női leányt. Legalább is félmilliórd
hozománnyal. — Bővebb felvilágo-
sításokkal készséggel szolgál a fel-
szedéseket nem ismerő, negyedszáz-
ad óta fennálló Nagy Lajos Iroda,
Debrecen, Veress-u. 9. Minden le-
vélre válaszol. Válaszhatólag küld-
endő. Ez az iroda előlegeket sem-
miféle címen nem kér és el sem fo-
gad. Díjazás utólagos. H222

Elvesztett egy fél barna bőrke-
ztyű Péterfián. Szíves meg találó szol-
gáltassa Thaisz papírüzletbe.

Ha esetleg lakását át akarná adni
forduljon annak átadása és érték si-
lése végett teljes bizalommal
DEBRECEN VÁROS LAKÁS-SPECIA-
LISTÁJÁHOZ a 25 év óta fennálló
NAGY LAJOS Irodájához VERESS-U. 9.

Ártalos munka
szakszerű **Szabó János** edős
kiszítése Szabó János buta
szaktalos mesternél, Szent-Anna-u. 2.

Festéket
Balkon, hálószoba, szent-
anna, zománcoktól és mindegy
szűk portes.éket kiváló
minőségben nagyon
olcsón vásárolhat
STERN
Központi Irodában Piac ucca 11.
Bikával szemben.

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az On apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szög 8000 korona, minden további szög 800 korona — Vastagbetűvel szedett apróhirdetés levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 7-88. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Tankönyvek új és használt állapotban kaphatók Harmathynál. — Fűvészkert 14. H21
Fényképezési cikkek, — lemezek árusítása, amatőröknek darabonként is, Liener-féle. Csapó utca 1.
46 hold föld tanyával kiadó. Vigkedvü Mihály-u. 8. szám.
Megbízható fényképező gépek és kellékek legolcsóbb beszerzési forrása Liener osztálya, Csapó utca 1.
Díjtalan felvilágosítást nyújt amatőrök részére Liener fényképezési foto-osztálya: Csapó utca 1.
Kiadó a fekete földön két 44 holdas tanya. Baross-u. 30. 236
Fehér és színes filckalapok 410 ezer koronáért kaphatók Matta Anna. Csemete-u. 10. 170

Legolcsóbb a

Hölgyek figyelmébe. Elegáns és olcsó ruhákat, kosztümöket, köpenyeket varrathat Dózsa Mariska angol és francia női divattermében Eötvös-u. 66. 359
Soffőrviszóra szakemberrel előkészít Kiss gépműhely soffőriskolájára Erzsébet-utca 20. H178
Ölőnyöket fordít, átalakít. Levelezőlap kivételre megy, — Csonka, Homokkert-utca 93. 350
Használt fényképező gépek vétele s eladása: Liener foto-osztálya, Csapó utca 1.
Fancsovits növérké tánciskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni és érdeklődni Batthyány 10. alatt. H198
Izr. gyermektelen uri család elfogad 2 diákot teljes ellátásra. Kálvin tér 15. 390
Ingen tanulhat esinos írása leány, vagy asszony könyvelést, levelezést és gépirást. Simonffy-u. 9. Jelentkezni 2-3 óra közt. F202
Riskó Mihálynál Hajdúhadház Vadasvendéglő nagytermében első redő bükkhasábra kapható. Méter-mázsánként 30.000 korona nagy tételben ideszállítva. H118
Teljes ellátásra két iskolai tanuló elfogadok. Vénkert Sinai Miklós-u. 33. H216

LAKÁS, ÜZLET

Egy szoba, konyha, lelépésért olcsón átadó. Homok-utca 120. H188
Kiadó Piac-utcán különbejáratu butorozott szoba azonnal, csakis magános urinőnek. Értekezés 3-5-ig. Cim a kiadóban. 341
Központon üzlethelyiség, minden célra alkalmas, eladó. Cim a kiadóban. 394
Butorozott szoba, — konyhával együtt kiadó. Sziv-u. 6. 396
Zsidóálmnázium közelében izr. gyermekeket teljes ellátásra elfogad ort. uri család. Simonffy utca 64. sz. H188

Izr. család 2 iskolai tanuló ellátásra elvállal. Hatvan-u. 36. kereszt épület.
Halló! Ki akar kétszobás lakáshoz jutni, lelépés nélkül 10 méteres üzlethelyiség, szeptemberre átalakítható. Esetleg butorraktárnak, — vagy ehhez hasonló célra kiadó. József kir. herceg-u. 75. (Nyugati sarokház). 385
Magányos özvegyasszony elfogad intelligens izr. középiskolás leányt, teljesellátásra. Bundi-u. 15.
Diákoknak különbejáratu butorozott szoba kosztal kiadó keresztény családnál. Hatvan-u. 20. 402
Különbejáratu, butorozott szoba azonnalra kiadó. Varga-u. 35. 412
Egy vagy kétszobás lakást keresek lelépésért kertészben is megfelelő. Értekezhetni Beresényi-u. 36. utcai lakásban. 416
Különbejáratu szépen butorozott szoba elsejére kiadó. Széchenyi-u. 49. sz. H119
Butorozott szoba uriember részére szeptember 1-re kiadó Péterfia-u. 14. sz. III. ajtó. 424
Fűszerüzlet forgalmas helyen be rendezéssel, áruval átadó. Cim a kiadóban.

Jancsó Kálmán

ÁLLÁST KAP

Négy középiskolát végzett, jó családból való fiu tanulóknak felvétetik Kostya, ékszerész, Széchenyi-u. 1.
Lakatos tanuló fizetéssel vagy élelmezéssel felvétetik. Pacsirta-u. 71. 414
Német-francia nevelőnőt keresek Deutsch-französische Erziehlerin wird gesucht Schön Piac-u. 14. F198
Jó megjelenésű intelligens üzletszerző tisztviselőket alkalmaz a — Frankfurt Általános Biztosító rt. vezérigénynöksége magas jutalékkal esetleg fixfizetéssel. Jelentkezni lehet hétköznapokon 9-1 óráig. (Kossuth-u. 21.) F199
Középkorú megbízható nőt keresek három kis gyermek mellé. Jelentkezni délután 3-4-ig. Szent Anna-u. 25. H217
Gyakorlott gyors és gépirónó azonnali belépésre felvétetik. Kereskedelmi és Gazdasági rt. Kossuth-utca 21. F201

Sodrony-ágybetétek
 legjobb minőséget készít
NEUMANN
 PÉTERFIA-UTCA 19.

Fodrászsegédeket kisegítőnek felvesz szombat vasárnapra. Kárpoli Eötvös-u. 64. 406
Varrni tanulók felvétetnek Hodossy Péterfia-u. 11. udvarban szobrá, 1-ső ajtó. 405

Klozettes asszonyt keres a Gambirinus. 413
Manikűrös kisasszony felvétetik, Széchenyi-u. 57. Toma. 407
Építési irodában könyvelőt keresünk fizetésmegjelöléssel. Ajánlatokat folyó hó 23-ig Lorántffy-u. 18. adandó be. Első debreceni Építő Ipari Szövetkezet. 415
Legjobb angol motorperékpárokhoz (négy különböző márka) tiszántúli képviselőt keresek. Ajánlatok Wollmann Pannónia szálló, Piac-u. 418
Tisztességes kiszolgáló leány vendéglőbe felvétetik. Cim a kiadóban. F195
Megbízható tiszta takarítónőt — azonnal felveszek. Püspöki palota I. em. 9. ajtó. F196
Tisztességes bejárónő azonnal felvétetik. Péterfia-u. 71. 422

Gazdahitelt
 első helyi bekebelezésre mezőgazdasági ingatlanra oicsón folyósít
Dr. Balázs Jenő
 bankháza, Piacz-utca 89. szdm

KERESLET

Intelligens középkorú, vasuti kedvezménnyel bíró tisztviselő irodai alkalmazást keres azonnali belépéssel. Ajánlatokat a Hajdúföld kiadóhivatalához „Szorgalmas” jelígyére kér. H215
Piatal intelligens független, komoly nő gyermekgondozónak ajánlok vidékre. Cim a Debreczen kiadóba „Megbízható” jelígyére. 421
Mindenes szakácsnének vagy bejárónénak ajánlok. Késes-u. 55. pine. H214
Keresek földet lakással, — amely kertészetre alkalmas, vagy esetleg felébe. Cim a kiadóban. 419
Főtéren lakó úri család elfogad két-három középiskolai tanuló külön szoba, elsőrendű ellátás. Cim a kiadóban. 411
Uri család elfogadna kis deákot teljes ellátásra. Cimet „Diplomás” jelígye alatt Debreceni Független kiadóba kérem. F186
Két izr. középiskolai urileányt, vagy fiut ellátásra elfogad özv. Balassáné. Csokonai-u. 25. F194

temetkezési vállalata

ELADAS

Használt zongora jutányosan eladó. Simonffy 51. sz. F185
Perzsaszőnyeg, félig kész, rámmával, fonallal eladó; készítését megtanítom. Bethlen utca 5. Érdeklődhetni 8-5-ig.
Méhkaptárók, Boconádi és Országos eladók, Károly Ferenc József-ut 8-B.
Fodrászoknál, vendéglősöknek, szállodásoknak, használt fali tükrök olcsón eladók. Sipkovits tükrőgyár. Sziv utca 14-15. H116
Fajdinye, 60-70 métermázsza — Hajdúhadház mellett, nagytételben eladó. Értekezhetni Károly Ferenc József-ut 8-B.
Eladó Csap-utca 58. számú esinos kis családi ház, teljesen új. három szoba, konyha, kamara, nyári konyha, egész udvar. Azonnal elfoglalható. Lakó nincs, adómentes.
Használt, jó személy-automobil eladó. Érdeklődni: Gazdasági Takarékpénztár RT, Király utca 2. H106
Eladó adómentes új ház Bajnok-utca 2. Wollfka-telep. Értekezni Hatvan-u. 64. 408

Pacsirta-u. 49. sz. ház eladó. Értekezhetni Dr. Bösörményi Béla és Dr. Hódy Béla ügyvédek irodájába Piac-u. 77. sz. H208
Bocskai kerti nyaarló, idei termésel, 1 kat. hold szőlővel eladó. Értekezhetni dr. Hódy Béla és dr. Bösörményi Béla ügyvédek irodájában, Piac-u. 77. sz. H203

Aranyat ezüstöt, briliánsat, zálogcédulát legmagasabb árbán veszek
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.

Öndödi föld, Perec dűlőben, 8 k. hold szántó eladó. Értekezhetni dr. Hódy Béla és dr. Bösörményi Béla ügyvédek irodájában, Piacz-u. 77. szám. H207
Eladó ház Csapó-kert, Kisfaludy-utca 27. sz. 409
Eladó tükrök, szőnyegek, asztal, fabódé, cipő, ruha. Hüvelyes-u. 10. 410

Eladó Ispotály-utca 15. sz. ház. — Beköltözhető azonnal három szoba és mellékheységek. H120
Úvegfal 3.30x3.30 kétszárnyu ajtóval eladó. Szent Anna-u. 25. Asztalosnál. F200
Eladó mahagóni varróasztal, — spárga futószőnyeg, eselédágy. Cím a kiadóban. F197

Eladó beköltözhető ház nagy udvarral, Apaffi-u. 125. H121
Kiadó felébe 20 hold föld a város alatt Szilágyi Dezső ügyvéd. Deák Ferenc-u. 213
Eladó 5 HP svéd rendszerű benzomotor egy teljesen felszerelt kör fűrés asztallal, egy jókarban levő kifogástalanul dolgozó 600 mm-es dob átmérőjű eséplőszekrény. Kémalom-u. 5. 420
Eladó azonnal elfoglalható kertiház 600 négyzetlökkel, téglával, jövizű kúttal, sertés-baromfióllal, fele-konyhakert gyümölcsfákkal, termő szőlő, drótháló kerítéssel körülkerítve. Gerébi-kert, András-u. 16. 423

Eladó fiókos tükrökkel ellátott szekrény. Üzethez társat keres Szikszai fodrász. Attila-tér. H223
Fajgalombok, fajbaromfiak, — plymouthok és fekete minorkák jutányosan eladók. Homokkert, Szabó Kálmán-u. 45. H224
Uri családnál, tanítónőnél két középiskolási fiu vagy leányka teljes ellátást kaphat. Zongora, német gyakorolható. Cim a „Debrecen” kiadóban. 426
Középiskolai fiu vagy leány gyermekeket teljes ellátásra felvesz — özv. Hajduné, Borz-u. 11. 427
Gyermektelen házaspár házmezek felvétetik. Cim a kiadóban. 428

Simonyi-ut Bérczi-utca
 3. szám.

Kis családi ház, háromszobás mellékheységekkel, villany, vízvezeték, csatorna, lakó nélkül, beköltözhetőséggel eladó. Vendég-u. 81. H225
Világos nagy szoba villanyvilágítással, pincekonyhával, sertésóllal, gyermektelennek. Tisztviselőtelep III. utca 15. Szoboszlói-út sarok. Lélelés nincs. 430
Utcai butorozott szoba intelligens házaspárnak is kiadó. Darabos-u. 16. sz. 429
Eladó Palysander márvány és tükrökkel, bekebelet új állapotban egy ebédő. jutányosan. Szalontay, Csapó-u. 17. 395
Eladó 140 és 160 öcska ablakok, szárnyakkal. Dugovits Titusz-utca 9. szám. F189
Hordók, új és használt, bármily mennyiségben kapható. Szász-püternél, Rákóczi-u. 19. F174